

LIPOVEC

Noviny obce Horné Srnie • lipovec@hornesrnie.sk • ročník XXXII • 1/2024

V utorok 19. marca zorganizovala ZŠ s MŠ v Hornom Srní a FK Kamenček tradičné vynášanie Moreny. Sprievod putoval od základnej školy do CSS Lipovec a pokračoval cez Horný koniec, Súhradskú ulicu až na horný most, kde bola za bohatej účasti divákov Morena zapálená a vhozená do rieky Vlárky. FOTO: J. PAPIERNIKOVÁ

Veľké zmeny v separovaní odpadu od 1. apríla

Od 1. apríla 2024 prechádza obec na tzv. vrecový zber odpadu. Obec je zo zákona povinná zabezpečiť svojim obyvateľom nulovú donáškovú vzdialenosť k zberným nádobám, čo znamená, že smetiari vám triedený odpad (papier a lepenku, plasty, tetrapaky a obaly z kovov) odvezú priamo od rodinného domu.

Harmonogram vývozu je zverejnený na webovej stránke obce a tiež vám bol distribuovaný domov spolu s vrecami žltej a modrej farby. Termín vývozu sa bude hlásiť aj v miestnom rozhlase.

Rodinné domy

Obyvatelia rodinných domov dostali 2 vrecia. Vreca žltej farby slúži na spoločný zber plastov, tetrapakov a obalov z kovov. Do modrého vreca sa vhadzuje papier a lepenka. Na zber skla sa budú naďalej používať zelené kontajnery na stojiskách, resp. polozapustené kontajnery v zemi.

Vývoz vriec bude prebiehať v stanovený termín – vrecia treba dať pred dom, smetiari ich zoberú a následne vám dajú na výmenu prázdne vrecia.

Ak budete potrebovať viac prázdnych vriec, môžete si ich vyzdvihnúť na obecnom úrade v kancelárii č. 1 na prízemí.

Bytovky

Zmeny nastanú aj pre obyvateľov bytových domov. Do žltej 1 100-litrovej nádoby sa budú vhadzovať okrem plastov aj tetrapaky a obaly z kovov. Zber v modrom kontajneri (papier a lepenka) a zelenom (sklo) zostáva bezo zmeny. Červené 1100-litrové nádoby budú postupne odstránené.

Plasty a papiere/kartóny veľkých rozmerov môžete priniesť počas prevádzkovej doby na zberný dvor pri kultúrnom dome.

Vrecový zber sa týka len domácností, podnikatelia si zabezpečujú triedený zber vo vlastnej réžii.

Zároveň upozorňujeme, že vývoz komunálneho odpadu sa nemení.

Viac informácií k zmenám pre triedený zber od 1. 4. 2024 poskytnete:

Ing. Lenka Papierniková
lenka.papiernikova@hornesrnie.sk
032/6588 205
kancelária č. 1 na prízemí

<https://www.hornesrnie.sk/zivot-v-obci/aktuality/zmena-systemu-zberu-triedeneho-odpadu-dolezite-586sk.html>

—
Viac na str. 9 →

Spomienka na nášho rodáka Jozefa Liptáka

Mária Húdeková

A spoň pár slovami si pripomeňme nášho rodáka Doc. Ing. RNDr. Jozefa Liptáka, narodeného na sklonku vojny dňa 6. apríla 1945, rodičom Jozefovi Liptákovi a manželke Anne rod. Chlebnovej. Mal sestru Máriu Liptákovú, vydatú Latikovou, s ktorou si ako súrodenci veľmi dobre rozumeli, podobne ako aj so švagram Karolom.

Jozef navštevoval základnú školu v Hornom Srní. Veľmi dobre sa učil. Opustil rodnú obec s rozhodol ako 14-ročný a odišiel študovať najskôr na priemyslovku, neskôr jadrovú fyziku na Fakulte Technickej a jadrovej fyziky v Prahe a Fyzikálnej fakulte MGU M.V. Lomonosova v Moskve. Štúdium zakončil čer-

veným diplomom. Okrem toho študoval elektronické počítače a programovanie na Elektronickej fakulte SVŠT v Bratislave. Pracoval na FF Univerzity Komenského v Bratislave, na katedre informatiky. Svoje vedomosti odovzdával študentom, často prednášal i v zahraničí. Po celý svoj život sa neustále vzdelával. Vyštudoval tri vysoké školy – v Bratislave, Prahe a Moskve. Bol jadrovým fyzikom, pracoval s počítačmi. Zaoberal sa vedou, vážnymi vecami, napriek tomu bol svojou povahou humorista, karikaturista. Vyštavoval v Bratislave, Trenčíne, Novom Meste nad Váhom, Myjave, Brezne, Kremnici, v Skopje v Juhoslávii, Ancone a Asti v Taliansku, v Montreale v Kanade... Jeho

karikatúry vyvolávajú dobrú náladu a pobavenie. Malovanie bolo od detstva jeho koníčkom. Bol hľadačom, ktorý neustále niečo hľadal, lebo nebol spokojný, nechcel ustrnúť. Veľmi rád cestoval, aktívne spoločensky žil.

Ako kráľ mal 3 dcéry (všetky veľmi nadané, vysokoškolsky vzdelané, chodiace prednášať i do zahraničia, so záujmom o šport – jedna beháva maratóny) a 7 vnú-

čat, ktoré ho veľmi ľúbili, trávili s ním mnohé voľné chvíle. Rád ich povzbudzoval, či už pri hudobných vystúpeniach vnučky pri hre na priečnej flaute, zdolávaní stien lezením, bežeckých pretekoch. S najmenšími navštevoval detské ihriská, bol trpezlivý pri ich spoločných hrách.

Ďalšou jeho záľubou bolo fotografovanie svojej rodiny, najmä detí a vnúčat, prírody, miest, obcí, ich kultúrnych pamiatok a zaujímavostí. Nevynechal v Bratislave významné akcie, ako výstavy, napr. Zima 2024. Mal veľa priateľov. S bývalými horolezcami a spolulyžiarmi sa často stretával, naposledy 23. 11. 2023. Obluboval Vysoké Tatry, Liptovský Ján, Dolomity. Horolezectvo, lyžovanie, pravidelné plávanie na Lafranconi, turistiku, počúvanie vážnej hudby na akciách Slovenskej filharmónie, divadelné predstavenia, najmä klasiky, boli jeho koníčky. Nevynechal ani vianočný a novoročný koncert. Mal veľa priateľov nielen na Slovensku, ale i v zahraničí. Bol hosťom na udeľovaní ocenení umelcom na Art filme, lebo bol autorom ocenení, ktoré sa im odovzdávali, či už v Trenčianskych Tepliciach, alebo v Košiciach. Naposledy v r. 2023 Václavovi Neckářovi a Vici Kerekes. V r. 2023 sa zúčastnil stretnutia spolužiakov na 60. výročie od maturity. Chodil aj na stretnutia spolužiakov do Horného Srnia. Nechýbal ani na stretnutiach rodákov zo Srnia, Nemšovej a blízkeho okolia v Bratislave, ktoré pomáhal organizovať.

Pokiaľ mu to zdravotný stav dovoľoval, navštevoval rodnú obec. Žiaľ, už nepríde, lebo dňa 13. februára 2024 zomrel. Nech odpočíva v pokoji.

Správy z obecného úradu priamo do vášho mobilu

Juraj Húserka

Ste v situácii, keď každý z nás chce byť informovaný o najaktuálnejších správach z našej obce. V tejto chvíli vám podávame pomocnú ruku aj vo forme mobilnej aplikácie V OBRAZE.

Každý z vás môže dostávať novinky a správy z obce priamo do svojho mobilného telefónu. Aplikácia vás upozorní na novo vložené správy. Dozviete sa včas o pripravovaných akciách. Môžete si

prehliadnuť fotografie alebo dokumenty zverejnené na úradnej tabuli. Stačí si stiahnuť aplikáciu podľa postupu, ktorý nájdete na našej obecnej webovej stránke. Chceme vás poprosiť, aby ste aj svojim príbuzným, prípadne susedom, ktorí nie sú technicky zdatní, pomohli stiahnuť túto aplikáciu do ich mobilov. Mobilná aplikácia V OBRAZE je pre všetkých občanov úplne zadarmo. Veríme, že aj týmto spôsobom zlepšíme a zvýšime vašu informovanosť o dianí v našej obci.

AKTUÁLNE INFORMÁCIE OD NÁS PRIAMO VO VAŠOM TELEFÓNE

Pomocou mobilnej aplikácie V OBRAZE budete mať vždy a jednoducho aktuálne informácie.

Aké informácie v aplikácii nájdete?

- Najaktuálnejšie správy
- Pozvánky na akcie
- Dokumenty zverejnené na úradnej tabuli
- Fotografie z diania v našom okolí
- Formuláre napr. hlásenie porúch, ...

Ako si aplikáciu stiahnuť?

1. Vo vašom telefóne si otvorte aplikáciu **Google play**, **APP store** alebo **AppGallery**.
2. Do vyhľadávacieho okna zadajte názov „**V OBRAZE**“.
3. Kliknite na **inštalovať**.
4. Po nainštalovaní kliknite na položku **otvoriť** (povoliť oznámenia).
5. Po otvorení **pridajte nový subjekt**. Je možné sledovať viac subjektov naraz.
6. Po pridaní sa údaje z webu **automaticky nahrajú do aplikácie**.

Prostredníctvom filtrov si zvolíte aké informácie chcete dostávať

Stiahnite si aplikáciu aj pomocou QR kódu

www.aplikaciavobrazes.sk

Z rokovaní obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo v Hornom Srní na svojich zasadnutiach 12. 12. 2023, 30. 1. 2024 a 12. 3. 2024:

Silvia Kebísková
Obecný úrad

ZOBRALO NA VEDOMIE

1. Viacročný rozpočet obce vrátane programov a podprogramov na roky 2025-2026.
2. Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce Horné Srnie na rok 2024 a viacročnému rozpočtu na roky 2025-2026.
3. Správu o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy s materskou školou Václava Mitúcha, Horné Srnie, Školská 368/2, za školský rok 2022/2023.
4. Konceptný zámer rozvoja Základnej školy s materskou školou Václava Mitúcha, Školská 368/2, Horné Srnie na roky 2023-2028.
5. Informáciu o zaradení Dobrovoľného hasičského zboru v Hornom Srní do kategórie „B“ v systéme celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov hasičských jednotiek a území Slovenskej republiky.
6. Správu hlavného kontrolóra obce z kontrolnej činnosti za rok 2023.

SCHVÁLILO

1. Rozpočtové opatrenie č. 3/2023 podľa predloženého návrhu.
2. Všeobecne záväzné nariadenie obce Horné Srnie č. 6/2023 o určení spádovej materskej školy pre deti s trvalým pobytom v obci Horné Srnie.

3. Všeobecne záväzné nariadenie obce Horné Srnie č. 7/2023 o mieste a čase zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole, o výške príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole, o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť školského klubu detí, o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov a podmienky úhrady v školskej jedálni.
4. Všeobecne záväzné nariadenie obce Horné Srnie č. 8/2023 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Horné Srnie.
5. Rozpočet obce vrátane programov a podprogramov na rok 2024.
6. V súlade s § 4 ods. 2 zákona NR SR č. 253/1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov zvýšenie minimálneho platu určitého podľa § 3 ods. 1 zákona o 30%.
7. Zápis do kroniky obce za rok 2022 podľa predloženého návrhu.
8. Plán zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Hornom Srní na rok 2024.
9. Návrh plánu činnosti hlavného kontrolóra na 1. polrok 2024.
10. Všeobecne záväzné nariadenie obce Horné Srnie č. 1/2024 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa

materskej školy a školských zariadení so sídlom na území obce Horné Srnie.

11. Vnútorňý predpis č. 1/2024/VS – Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Obce Horné Srnie.
12. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Horné Srnie č. 2/2024 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia.
13. Prenájom časti nehnuteľnosti – plochy o výmere 4,38 m² – rozšírenie z 2,04 na 4,38 m² – parc.č. KNC 1042/8 v k.ú. Horné Srnie, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, celková výmera 401 m², vedená na LV č. 1 z dôvodov hodných osobitného zreteľa firme Packeta Slovakia, s.r.o., Kopčianska 3338/82A, 851 01 Bratislava, IČO: 48 136 999. **Dôvody hodné osobitného zreteľa:** V súlade s článkom 14, ods. 5 písm. j) Zásad hospodárenia nakladania s majetkom obce – nájom nehnuteľnosti o výmere menšej ako 200 m². Podpora služby pre obyvateľov – balíkobox na vyzdvihovanie zásielok. Box je prístupný 24 hodín, 7 dní v týždni, čo obyvatelia obce oceňujú. Plocha sa nachádza vedľa budovy pošty, box je energeticky sebestačný, neprekáža na chodníku, nie je prekážkou v pohybe chodcov ani automobilov. Služba je obyvateľmi obce veľmi využívaná, box je neustále plne obsadený, z kapacitných dôvodov sa teda doplní o ďalší modul. Celková prenájatá

14. Prenájom časti nehnuteľnosti – plochy o výmere 1 m² – parc.č. KNC 1207 v k.ú. Horné Srnie, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, celková výmera 3421 m², vedená na LV č. 1 z dôvodov hodných osobitného zreteľa firme Slovak Parcel Service s.r.o., Senecská cesta 1, 900 28 Ivanka pri Dunaji, IČO: 31329217.

Dôvody hodné osobitného zreteľa:

V súlade s článkom 14, ods. 5 písm. j) Zásad hospodárenia nakladania s majetkom obce – nájom nehnuteľnosti o výmere menšej ako 200 m². Podpora služby pre obyvateľov – balíkobox na vyzdvihovanie zásielok. Rozšírenie poskytovanej služby o ďalšieho poskytovateľa. Box bude prístupný 24 hodín, 7 dní v týždni, čo obyvatelia obce oceňujú. Plocha sa nachádza na parkovisku pri obecnom úrade v trávnom pruhu. Box bude energeticky sebestačný, nebude prekážkou v pohybe chodcov ani automobilov. Služba balíkoboxov je obyvateľmi obce veľmi využívaná, rozšírením o ďalšieho poskytovateľa tejto služby dôjde k rozšíreniu možnosti využívania služby obyvateľmi.

15. Dodatok č. 1 k Zmluve o výpožičke zo dňa 10.12.2015 uzatvorenej podľa § 659 a nasl. Občianskeho zákonníka s Jednotou bývalých urbárikov obce Horné Srnie – pozemkové spoločenstvo, Súhradská 381/1, 914 42 Horné Srnie, IČO: 34073965.
16. Dodatok č. 1 k Zmluve o nájme nehnuteľnosti zo 7.2.2000 uzatvorenej podľa § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka s Jednotou bývalých urbárikov obce Horné Srnie – pozemkové spoločenstvo, Súhradská 381/1, 914 42 Horné Srnie, IČO: 34073965.
17. Zmluvu o zriadení vecného bremena č. OT-014330076925/004-ADS s EG.D a.s., Lidická 1873/36, Černá pole, 602 00 Brno, IČO: 28085400, týkajúcu sa parc.č.6252 v k.ú. Sidonie,

obec Brumov-Bylnice, okres Zlín, vedenej na LV č. 336 pre katastrálne územie Sidonie za účelom umiestnenia distribučnej sústavy – kábel NN.

SÚHLASILO

1. Ako budúci povinný s uzatvorením Zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecných bremien č. 231847-L13.0758.0001-ZBZ_VB s budúci oprávneným Západoslenskou distribučnou a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO: 36361518 na parcelách číslo C KN č. 1195, 676 a 1201 pre účely stavby „TN_Horné Srnie_Vrbová_VNK,TS,NNK“.
2. Ako budúci predávajúci s uzatvorením Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve č. 231848-L13.0758.18.0001-ZBZ_KZ s budúci kupujúcim Západoslenskou distribučnou a.s., Čulenova 6, 816 47 Bratislava, IČO: 36361518 na časť parcel číslo C KN 1195 a 676 pre účely stavby distribučnej transformačnej stanice v rámci stavby „TN_Horné Srnie_Vrbová_VNK,TS,NNK“.

DELEGOVALO

1. Do Rady školy pri Základnej škole s materskou školou Václava Mitúcha, Školská 368/2, Horné Srnie pre funkčné obdobie 2024-2028 za obec ako zriaďovateľa školy doc. Ing. Vladimíra Ondrejčku, PhD., Ing. Jaroslava Papiernika, JUDr. Jozefa Lukajku, PhD. a Ľubomíra Urbana.

ZRUŠILO

1. Všeobecne záväzné nariadenie obce Horné Srnie č. 3/2016 – Zásady hospodárenia s majetkom obce Horné Srnie.

V tomto prehľade sú vypísané a zhrnuté len najdôležitejšie body uznesení. Presné znenie uznesení a kompletne zápisnice zo zasadnutí OZ spolu s výpismi z hlasovania poslancov sú k dispozícii k nahliadnutiu na Obecnom úrade v Hornom Srní, ako i na internetovej stránke obce www.hornesrnie.sk.

Juraj Húserka
starosta obce

Otázky občanov

Mnoho orientačných čísel domu (červených) je od slnka vyblednutých natolko, že nie je možné číslo identifikovať. Problémy to spôsobuje najmä kuriérom, sanitkárom či záchranným zložkám. Je možné dostať nové číslo domu? Alebo si to majú majitelia riešiť vo vlastnej réžii?

Tabuľky s orientačnými červenými číslami sú k dispozícii na obecnom úrade. V prípade, že už nebude voľné konkrétne číslo domu, objedná sa. V tejto súvislosti upozorňujem na povinnosť mať viditeľne označenú nehnuteľnosť číslom domu – popisným aj orientačným.

Bolo by možné umiestniť značku/smerovku označujúcu cestu na nový cintorín? Veľa ľudí, hlavne príležitostných návštevníkov nového cintorína, pokračuje na starý cintorín, pretože nevedia nový cintorín nájsť. Značka na hlavnej ceste by to mohla vyriešiť.

V krátkej dobe dáme smerovú tabuľu vyrobiť a umiestnime ju na vhodné miesto.

V športovej hale sa koná mnoho podujatí, krúžkov a veľa návštevníkov by uvítalo možnosť zakúpiť si nápoj, príp. drobné občerstvenie. Neuvažuje obec o umiestnení nápojového automatu do vestibulu športovej haly?

Zvážime umiestnenie takéhoto automatu.

Svoje otázky môžete poslať na urad@hornesrnie.sk

Svoje články a námety posielajte na adresu lipovec@hornesrnie.sk

Hneď po Súči sa v Srní hrá najlepšie!

Milovníci divadla si 9. marca mohli prísť na svoje. Do našej obce opäť zavítal divadelný súbor Giovanni z Dolnej Súče, ktorý tento rok oslavuje 20 rokov svojho pôsobenia. Predstavili svoju najnovšiu hru, historickú komédiu Nešťastná dohoda.

Lýdia Murárová

Príbeh dvoch súperiacich bratov sa odohráva na hrade a nechýba mu zápletky, intrigy, nenásilný humor a napokon láska. Režisérky sestry Katka a Mirka Michalíkové už vedia, ako na to. Nešťastná dohoda je totiž 20. divadelnou hrou, ktorú nacvičili.

Giovanni tento rok oslavuje 20. výročie vzniku a režisérka Katka spomína: „Začiatky boli náročné – nemali sme dostatok skúseností – ani herci, ani my režisérky. Bolo ťažké vôbec prehovoriť mladých, aby sa na to dali, každý z nich stál na javisku prvýkrát. Vekový priemer bol vtedy okolo 15 rokov. Kostýmy, scénu, rekvizity, všetko sme si museli zohnať.“

Postupom času, rokov a skúseností sa ale súbor stal

natolko atraktívnym, že o hercov už nie je núdza. „Hercov už teraz nezháňame, prihlásia sa sami. Hry píšeme priamo na počet hercov, ktorý aktuálne máme. Nie všetci herci sú z Dolnej Súče, niektorí sú z Trenčína, z Hornej Súče a dokonca z Myjavy. Za 20 rokov našej činnosti sa v súbore vystriedalo okolo 50 hercov.“

Okrem technického vybavenia a hercov je nosným bodom divadla dobrý príbeh a scenár.

Sestry Michalíkové si od určitej doby píšu hry sami. Za 20 rokov existencie súboru napísali 15 autorských hier. Kto ich predstavenia navštevuje pravidelne, tomu neušlo, že dej sa väčšinou odohráva v minulosti. Blízke je im najmä prostredie hradov a zámkov. „Hru zo súčasnosti sme zatiaľ nenapísali. Máme rady históriu a dobové kostýmy – lepšie dotvoria atmosféru. Najbližšie súčasnej dobe bola hra, ktorá sa odohrávala v 60. rokoch 20. storočia. Z roka na rok je ťažšie napísať scenár, nájsť tému, ktorú sme ešte nepoužili. Námety sú výplodom Mirkinej fantázie, ona veľa číta a pozerá filmy,“ hovorí Katka.

A čo je pre režisérky najväčšou odmenou? „Najväčším úspechom je vždy premiéra, keď dva dni po sebe diváci plne obsadia 400-miestnu sálu.“ U nás sa sála zaplňala pomaly, nakoniec však boli obsadené takmer všetky miesta. Veľkú časť obecenstva tvorili deti a tie sa veru nenučili. Svojská postavička tuláka Vojta sa postarala o výbuchy smiechu a deti ešte po dvoch týždňoch vyťahovali repliky.

A o tom, že sa Súčani k nám vracajú radi, svedčí aj spontánny výkrik herca Sama Šedivého smerom do publika: „Hneď po Súči sa u vás hrá najlepšie!“

FOTO: AUTORKA

Ďalší úspech v karate. V sobotu 27. 1. 2024 sa uskutočnila v Dolnom Kubíne súťaž v karate pod názvom Orava Cup 2024. Štartovala tu aj žiačka našej školy Annelie Raček, a to v kategórii Kumite dievčatá 6 - 7 rokov. Jej výkon bol ocenený striebornou medailou. Horné Srnie tak získalo ďalšieho úspešného reprezentanta v karate. **Blahoželáme!** JOZEF RAČEK / FOTO: AUTOR

Šišky = fašiangy

Mária Naňáková

Hoci je pôstne obdobie už za nami, chcem sa trochu vrátiť na začiatok. Vlastne ešte k fašiangovej veselici a sprievodnej akcii, myslím, že mi mnohí dajú za pravdu, že vydarenej. Obec zažila už po druhý raz sprievod masiek, šantenie pri dobrej hudbe a skvelé šišky!

Mnohí možno ani nevedia, kto sa "pražil" spolu so šiškami... Vďaka patrí dievčatám zo školskej kuchyne, dámam Marte a Majke "Jurenčákovým" (Bobotová a Húserková) a, samozrejme, sponzorovi – obci a starostovi. A tých šišiek bolo! Na koniec sme ešte obdarovali i klientov CSS Lipovec, kde sa už tradične končí sprievod masiek i s hudbou, tentoraz so "Susedmi". Urobili sme trochu rozruch, ale asi v dobrom, lebo sme dostali pozvanie i na nasledujúci rok.

Nesmierne ma potešilo, že v sprievode boli tradične "skalní", ale oveľa viac mládeže. A začalo to tak nevinné! V stredu nám končila spevokolová skúška a Monika Šimáková volá, že či by sa ženy nezúčastnili... No a nám nebolo treba viac! Veľmi ma potešil bývalý riaditeľ školy Jantolák, ktorý nás stretol až na spiatocnej ceste z Lipovca. Ako bývalého celoživotného folkloristu ho to veľmi potešilo.

Všetci starší si isto pamätáte, ako sa fašiangovalo dávnejšie. Vďaka, veľká vďaka, starej dychovke a potom Černičkovcom a vždy páru krojovanej mládeže, že obehli skoro celú obec a rozdávali radosť. A za to nie vždy dostali poďakovanie. Do tejto akcie sa zapájajú aj mladší so svojimi ratoľstami. Myslím na ten malý rebrináčik plný drobotiny! Naši priatelia z okolia si so závisťou chodia po inšpiráciu. Čo dodať? Tak dovidenia o rok!

Vlastne ani nie! Na Motolovej – pod tenisovými kurtami – bude v poradí už druhá "ďurovská vatra". Tá minuloročná, to bolo niečo! Krásna, vydarená a pre celé rodiny. Hasiči, vďaka!

5× o školskom plese

Priateľstvo. Vzťahy. Disco guľa. Energia. Dobrý pocit. Ak by som mala piatimi pojmami opísať školský ples, boli by to tieto. Pre tých, ktorí tam neboli, to rozpišem. Aj pre tých, ktorí tam boli, a radi spomínajú...

Silvia Ondrejčíková

1 Priateľstvo

Školský ples organizuje SRRZ-RZ pri ZŠ v Hornom Srní. Sú to osoby, ktoré majú na základnej škole svoje vlastné deti, ktoré toto robia na základe mandátu danej triedy. Robia to dobrovoľne, robia to popri svojich rodinách, zamestnaniach a ďalších povinnostiach. Robia to, lebo vedia, že je to pre deti, teda žiakov od 1. do 9. triedy. Tí, ktorí sa zúčastňujú plánovania, organizovania, príprav, realizácie a upratovania, vedia, že práve v takomto prostredí sa tvoria priateľstvá. Tie, ktoré sa už vytvorili, sa prehĺbujú. Pri pravidelných rokovaniach o otázkach riešiacich záležitosti školy je príležitosť sa spoznať. A pri organizovaných podujatiach, ako je Deň detí, Mikuláš, školský ples je stretávanie intenzívnejšie. Áno, odbiehame v nedeľu od prípravy obeda, aby sme upiekli občerstvenie. Áno, chodíme domov v neskoré hodiny, keď zdobíme. Áno, berieme si dovolenky, aby sme mohli zabezpečiť úlohy počas podujatí. Áno, naše deti s nami upratujú sálu, školský dvor, balia veci v stánku v parku. Áno, aj toto je priateľstvo. Lebo to robíme s tými, na ktorých sa tešíme.

2 Vzťahy

Zamestnanci školy a rodičia sú neoddeliteľnými partnermi v celej tejto udalosti. Spolupo-

dielajú sa, zaujímajú sa, držia palce. Aj toto je príležitosť, ako sa spolu stretnúť mimo školy. Zabaviť sa. Spoznať sa. Užít si to. Tešíme sa, že sa zúčastňujú učiteľia aj ostatní zamestnanci školy. My rodičia sme za nich vďační. Pán školník síce ráno v deň konania plesu v sále nevyzeral úplne nadšene. Mal kompresor a stovky balónov, ktoré na neho čakali. Ani na obed, keď už boli balóny umiestnené. Ale keď nadišiel začiatok plesu, jeho nadšenie presvedčilo aj ľudí okolo o jeho dobrej nálade.

Rodičia, to sú vlastne absolventi školy. Spomínajú, aké to bolo. Prežívajú to nanovo so svojimi deťmi. Možno si zaspomínajú aj so svojimi bývalými spolužiakmi, je to vlastne výborná podnetná príležitosť. Taká „stretávka“ so svojou bývalou triedou. Kde inde je tá spomienka silnejšia ako na školskom plese?

3 Disco guľa

Svetlá behajúce po stenách sály, po tancujúcich, trblietka. Témou plesu boli 80-90-te roky. DISCO. A veruže v týchto rokoch bola dobrá hudba. A Srňanci sa vedia zabávať. Spontánne a srdečne. Do rána. O tomto sa presvedčil ne jeden DJ, ktorý hral na akcii v Srní. Áno, konštatoval to nadránom aj DJ na školskom plese. Jedinečnú atmosféru dotvorili aj tanečníčky počas programu.

4 Energia

Fotky hovoria za všetko. Tanečníčky. Organizačná zostava, ktorá sa zaslúžila, že ples bol, a bol taký, aký bol. Energia.

5 Dobrý pocit

Pre organizátorov, že ďalšie vydarené podujatie je za nami. S dobrým pocitom, že to malo zmysel. A vždy už počas konania

načerpáme sily pokračovať ďalej.

Ostatní rodičia, ktorí sa rozhodli nielen kúpou vstupenky a tombolových lístkov podporiť zlepšenie prostredia, vybavenia a aktivít základnej školy, prostredia, v ktorom trávia žiaci väčšiu časť dňa – a na rovinu – deväť rokov nie je krátka etapa života.

Verejným hlasovaním rodičia rozhodli, že prostriedky sa

použijú na renováciu dievčenských toaliet, konkrétne výmenu priečok medzi kabínkami. Menší počet hlasov obdržala možnosť výmeny sietí na multifunkčnom ihrisku a malovanie triedy a oprava lavíc po deviatkoch.

Dovidenia na ďalšom ročníku školského plesu, ktorý sa koná o dva roky.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Skautský ples

Petra Pavlačková

Inšpiráciu z filmu Veľký Gatsby a štýl 20. rokov 20. storočia oživil 117. zbor sv Františka z Assisi na svojom skautskom plese.

Téma mala u hostí obrovský úspech, pričom väčšina účinkujúcich aj hostí si dali záležať na prepracovaných kostýmoch.

Skautský ples sa konal v Kultúrnom centre Nemšová už 17.-krát, tentoraz jeho organizácia pripadla na sobotu 27. januára. Rangeri si na úvod pripravili scénu, ktorá sa skončila takmer bitkou. Potom odštartovalo tanečné vystúpenie skautiek na tematickú pieseň Little Party Never Killed Nobody.

Predmetom pozornosti bola aj očarujúca výzdoba na stolech, bielo-zlatá balónová girlanda pri vstupe a aj osvetlený baldachýn ponad tanečný parket. K programu neodmysliteľne patril aj belgický tanec a tombola, ktorá pozostávala z hodnotných cien. Vo veľkej sále hrala do tanca DH Krásinka a vo vinárni to roztočil DJ Robo Hála. Súčasťou vstupenky bola aj chutná večera a vo vestibule nechýbal ani fotokútik. Po bohatom programe nasledovala voľná zábava až do skorých ranných hodín.

FOTO: ARCHÍV 117. ZBORU

Patríme medzi päť najlepších základných škôl Trenčianskeho kraja

Kvalita našej školy sa potvrdila i tento rok. V aktuálnom rebríčku hodnotení základných škôl INEKO za rok 2023/2024 sa v Trenčianskom kraji umiestnila v prvej päťici škôl. Je to krásny výsledok, za ktorým stoja naši žiaci, pedagógovia a rodičia. Patrí im moja veľká vďaka.

Martina Hanusová
riaditeľka školy

To, že to na našej škole žije, a že realizovať v nej sa môže naozaj každý, dokazuje aj množstvo aktivít a úspechov našich žiakov. Z tých zimných vyberáme:

Školský ples

Niesol sa v duchu Oldies Party 80's – 90's. Ďakujeme všetkým, ktorí sa postarali o jeho prípravu a realizáciu, alebo jednoducho prijali pozvanie prísť sa zabaviť.

Technická súťaž

Organizovaná Krajským centrom voľného času v Trenčíne v spolupráci so Strednou odbornou školou Pod Sokolicami v Trenčíne. Súťažilo sa v dvoch kategóriách. V kategórii A – ručné obrábanie kovov sa Fabio Jacinto umiestnil na 10. mieste. V kategórii B – elektronika Sebastián Šimák vysúdžil 1. miesto.

Karneval

Fašiangové obdobie sme zaväzili už tradičným karnevalom. Naši žiaci 1. stupňa sa zabavili v maskách a ukázali svoju kreativitu pri ich príprave. Súčasťou bola aj súťaž o najkrajšie masky z každej triedy a rôzne zábavné súťaže, s ktorými pomáhali žiaci 6. A.

Active English Week

Žiaci 9. a 8. ročníka a najodvážnejší siedmáci mali na prelome januára a februára možnosť zlepšiť si svoje komunikačné schopnosti v anglickom jazyku. Počas jedného týždňa absolvovali 3 hodiny angličtiny denne so zahraničným lektorom Dewi Jones.

Športové súťaže

Volejbal dievčatá okresné kolo 3. miesto, vybíjaná dievčatá okresné kolo 3. miesto.

Programovanie s legom

Vo štvrtok 8. februára sme na našej škole pre žiakov šiesteho a siedmeho ročníka so záujmom o robotiku zorganizovali toto podujatie v spolupráci s Univerzitou Komenského. Lektor z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Pavel Petrovič našim žiakom sprostredkoval na štyroch vyučovacích hodinách základy programovania s Legom.

Tvorivý zápisník

Dve naše žiačky z II. stupňa Zuzka Jendrušo-

vá a Zoja Martonová sa v decembri 2023 zapojili do súťaže Tvorivý zápisník - Cestovateľský diár vyhlásenej CVČ Trenčín. Na jeseň spracovali svoje cestovateľské zážitky z leta do diára. Porota ich prácu ocenila a odmenila ich krásnym 1. a 2. miestom v kategórii žiaci od 11 do 15 rokov.

Lyžiarsky výcvik

Od 12. do 16. februára ho absolvovali naši ôsmaci v lyžiarskom stredisku SKI Krahule. Napriek teplej zime a nedostatku snehu sa podarilo splniť cieľ tohto kurzu a naučiť žiakov základy zjazdového lyžovania na zjazdovke v Krahuliach a Skalke

pri Kremnici. Odkúšali si vozenie na lyžiarskom páse, vleku i sedačke. Okrem toho absolvovali turistické výlety do okolia, športové hry na čerstvom vzduchu, večerný program vrátane karnevalu, utužovali priateľstvá a oddýchlili si od rodičov.

Hviezdoslavov Kubín

V pondelok 4. marca sa víťazky školského kola tejto recitačnej súťaže Lívia Hošová a Kiarka Šubertová zúčastnili obvodného kola. Akcia sa konala v Galérii M. A. Bazovského. Obe recitátorky podali krásne výkony, obsadili 2. miesto, za čo boli aj odmenené diplomom, knihou a postupom do ďalšieho kola. Obom dievča-

Active English Week

↑ Karneval žiakov I. stupňa

→ Lívia Hošová a Kiarka Šubertová - víťazky obvodného kola súťaže v prednese prózy a poézie Hviezdoslavov Kubín

↓ Naši druháci a predškoláci na korčuliarskom kurze

tám gratulujeme a držíme im palce aj naďalej.

Korčuliarsky kurz

V týždni od 11. do 15. marca absolvovali naši druháci spoločne s predškolákmi Korčuliarsky kurz na Zimnom štadióne v Dubnici nad Váhom pod dohľadom skúsených hokejových trénerov. Okrem športových zručností, rozvíjali aj tie vôľové a zároveň posilňovali svoju imunitu.

Marec – mesiac knihy

Marec si žiaci pripomenuli nástenkami, projektami o oblúbenej knižke a hodinami v školskej knižnici. Viaceré triedy navštívili aj obecnú knižnicu, kde sa oboznámili s knižnými novinkami. Škola sa tiež zapojila do 15. ročníka Celoslovenského detského čitateľského maratónu ČÍTAME SI 2024, ktorý organizuje Linka detskej istoty.

Podávanie žiadostí na prijatie dieťaťa do MŠ

Vedenie ZŠ s MŠ oznamuje, že podávanie žiadostí na prijatie dieťaťa do MŠ sa uskutoční **13. a 14. mája 2024** v kancelárii zástupkyne pre MŠ v sídle MŠ v čase od 10.00 do 15.00 hod.

Zákonný zástupca prinesie vyplnenú žiadosť, podpísanú oboma rodičmi a potvrdenú detským lekárom. Prítomnosť dieťaťa sa nevyžaduje. Žiadosť vyplňajte presne – meno a priezvisko tak, ako je uvedené v rodnom liste. Ak sú v rodnom liste obaja rodičia, musia byť uvedení a podpísaní aj v prihláške. K overeniu je potrebný rodný list dieťaťa a preukaz totožnosti zákonného zástupcu. Žiadosť je dostupná na webovej stránke MŠ v časti Pre rodičov - Tlačivá alebo v kancelárii zástupkyne MŠ.

Úspech vo výtvarnej súťaži

Katarína Kramlíková

Príležitosti 55. výročia vzniku Galérie M. A. Bazovského v spolupráci s Trenčianskym osvetovým strediskom vyhlásila galéria regionálnu výtvarnú súťaž s príznačným názvom „Miloš Alexander Bazovský.“

Do súťaže určenej materským, základným, špeciálnym a umeleckým školám sa viacerými prácami zapojila aj Materská škola Horné Srnie. Poslaním súťaže bolo najmä podnecovanie detí k umeleckej činnosti či vytváranie priestoru na prezentáciu vlastnej tvorby. Neskutočne nás teší, že jedna práca z našej materskej školy sa dočkala aj verejného uznania.

V sobotu 9. marca sa v Galérii M. A. Bazovského konala slávnostná vernisáž spojená s udeľovaním cien. Za výtvarné dielo s názvom „Noc v lese“ bola ocenená predškolačka DOMINIKA MASARČINOVÁ. Okrem vernisáže si užila aj sprievodné podujatia akcie, prevzala diplom a ochutnala z víťaznej torty. Dominike gratulujeme a ďakujeme za úspešnú reprezentáciu našej materskej školy.

Korčuliarsky kurz

Mária Kumančíková

Tak ako po minulé roky, aj tento rok mali naši predškoláci spolu so žiakmi 2. triedy ZŠ možnosť zúčastniť sa korčuliarskeho kurzu na zimnom štadióne v Dubnici nad Váhom. Napriek strachu i skrytým slzičkám sa celý týždeň pokúšali prekonať samých seba. Učili sa „kráčať“ po

lade, vstávať po pádoch, kízať sa. Každý deň mali páni tréneri pre nich pripravené zaujímavé aktivity – zberanie a triedenie pukov, prekážkové dráhy, stavanie hradu, hokejový zápas. Svojím kamarátskym prístupom vytvorili príjemnú a veselú atmosféru. Na konci týždňa boli deti odmenené za svoju snahu a odvahu nielen „sladkou“ medailou, ale aj pekným diplomom.

Divadlo zo šuflíka

Mária Gabrielová

Deti milujú rozprávky. A nie je tomu inak ani v našej škôlke. Známý príbeh o Troch prasiatkach, trochu netradičným spôsobom, nám 27. februára prišlo zahrať Divadlo zo šuflíka. Malí diváci sa preniesli

do rozprávkového sveta pomocou krásnych bábok, kulís a spevu obohateného o rap. Divadelné predstavenie interaktívnym spôsobom prinieslo deťom poučenie, radosť, smiech a zábavu.

FOTO: ARCHÍV MŠ

ZŠ S MŠ VÁCLAVA MITÚCHA, ŠKOLSKÁ 368/2, HORNÉ SRNIE

Zápis do 1. ročníka

8. APRÍLA 2024
OD 11:00 DO 16:00
V BUDOVE ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Dieťa príde v sprievode zákonného zástupcu. Zákonný zástupca prinesie vyplnenú žiadosť. K overeniu je potrebný rodný list dieťaťa a preukaz totožnosti zákonného zástupcu. Žiadosť vyplňajte presne – meno a priezvisko tak, ako je uvedené v rodnom liste. Ak sú v rodnom liste obaja rodičia, musia byť uvedení a podpísaní aj v prihláške. Žiadosť je dostupná na webovej stránke ZŠ v časti: – O škole – Na stiahnutie alebo na sekretariáte ZŠ a v MŠ. Pre deti, ktorých rodičia požiadali o pokračovanie povinného predprimárneho vzdelávania (odklad), nie je osobná účasť na zápise nutná.

Informácie k odpadovému hospodárstvu

Vážení občania obce Horné Srnie.

Od 01.04.2024 sa menia podmienky pre triedený zber, ktoré priniesú pre rodinné domy povinnosť nulovej donáškovej vzdialenosti. Z uvedeného dôvodu musela obec Horné Srnie v spolupráci so spoločnosťou Marius Pedersen, a.s., pristúpiť k viacerým zmenám.

Triedený zber z rodinných domov bude preto od 01.04.2024 zabezpečovaný nasledovne:

Papier a lepenka

Do každého rodinného domu bolo v priebehu mesiaca marec 2024 distribuované 120 l **vrece modrej farby**.

Následne z každého rodinného domu bude vykonávaný vrecový zber. Ostatné 1100 l nádoby na papier z lokalít rodinných domov budú postupne postahované.

Zber bude zabezpečený výlučne z vriec na to určených – nie z nádob vo vlastníctve občana.

Plasty + tetrapaky + obaly z kovu

Do každého rodinného domu bolo v priebehu mesiaca marec 2024 distribuované 120 l **vrece žltej farby** určené

na spoločný zber plastov, obalov z kovov a kompozitných obalov na báze lepenky. Následne z každého rodinného domu bude vykonávaný vrecový zber. Ostatné 1100 l nádoby na plasty, kovy, tetrapaky budú z lokalít rodinných domov postupne postahované.

Zber bude zabezpečený výlučne z vriec na to určených – nie z nádob vo vlastníctve občana.

Frekvencie vývozov budú určené v zmysle zákonných štandardov a budú spracované do Harmonogramu vývozov triedených zložiek, ktorý bude zverejnený v priebehu mesiaca marec 2024 na web stránkach spoločnosti Marius Pedersen (<https://www.mariuspedersen.sk/harmonogram-vyvozov/>), a.s., a obce Horné Srnie.

Všetkým Vám ďakujeme za spoluprácu. Marius Pedersen, a.s. Obec Horné Srnie

Nebezpečný odpad

Odpad, ktorý má aspoň jednu nebezpečnú vlastnosť (napr. výbušnosť, oxidovateľnosť, horľavosť, toxicitu, samovznietiteľnosť)

Termín odovzdania sa vyhlasuje v obecnom rozhlase a na webovej stránke obce

Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> odpad s obsahom škodlivých látok, batérie a akumulátory obsahujúce nebezpečné časti, rozpúšťadlá, staré farby, lepidlá, laky, motorové oleje, kyseliny, zásady, fotochemické látky, pesticídy a chemické prípravky na ošetrovanie rastlín a drevín, umelé hnojivá a neznáme látky, handry znečistené olejom, farbami 	<ul style="list-style-type: none"> odpad kategorizovaný ako obyčajný, teda nie škodlivý, neznečistené recyklovateľné obaly, obaly z farieb riediteľných vodou obaly znečistené potravinami liečivá, odpad zo zdravotníckych a veterinárnych zariadení.

V roku 2024 môžu občania priniesť nebezpečný odpad v dňoch **20. 4. 2024 od 08:00 hod. do 10:00 hod. a 26. 10. 2024 od 08:00 hod. do 10:00 hod.** na zberný dvor, kde ho firma Marius Pedersen priamo odoberie od občanov.

Ziadame vás, aby ste nebezpečný odpad neodkladali pred zberný dvor a nosili ho iba v stanovených termínoch!

Čo patrí do kompostéra

Snažte sa premiešavať bioodpady dusikaté (kuchynský odpad, tráva, trus), ktoré sú mäkké a šťavnaté a bioodpady uhlíkaté (konáre, slama, listy), ktoré sú tvrdé a suché. Zabráňte tak hnilobe a zápachu,

Občas skontrolujte vlhkosť kompostu, ktorý musí byť vlhký, ale pri stlačení by z neho nemala kvapkať voda.

Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> rastlinný odpad z kuchyne a prípravy jedál, listy a vňať zo zeleniny, šúpy z citrusových plodov banánov a pod., jaderníky a kôstky z ovocia, škrupiny z vajíčok a orechov, zvyšky pečiva a obilnín, kávová usadenina, čajové vrecúška, odpady zo záhrady, tráva, listy, burina, podrvené alebo posekané konáre, hnoj z chovu domácich zvierat, slepačí trus, hoblíny, piliny, kôra, popol z dreva. 	<ul style="list-style-type: none"> zvyšky jedál živočíšnej povahy (kosti, mäso), trus a podstielky mäsožravých zvierat (psy, mačky), kmeňe stromov a hrubé konáre, nebezpečný odpad, papier a kartón.

Elektroodpad

Elektroodpad odovzdávame na zbernom dvore počas prevádzkových hodín

Malé elektrozariadenia (napr. kulma, fén, rádio, mixér, žehlička...) ukladáme do červeno-bieleho kontajnera umiestneného pred bývalým CBA na Súhradskej ulici

Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> elektrické a elektronické prístroje a zariadenia ako televízory, rádia a iné audio a video prehrávače, počítačová, kancelárska a telekomunikačná technika, meracie prístroje, napr. hodinky, akumulátory a batérie: baterky (vybité batérie, alkalické články, niklovo-kadmiové), herné konzoly, tzv. bielu techniku: variče, ohrievače, kávovary, práčky, chladničky, elektromotory, ručné elektrické náradie, žiarivky, LED diódy a iné nie nebezpečné svetloemitujúce zariadenia, elektronické hračky. 	<ul style="list-style-type: none"> neúplné spotrebiče (bez elektromotorov, kovových častí, ...)

Papier

Papier sa vhadzuje do modrých vriec (rodinné domy) alebo modrých kontajnerov s označením PAPIER (bytové domy)

Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> neznečistené papierové obaly kancelársky papier škátule, kartóny (tak, aby bol čo najmenší odpad) noviny, časopisy, letáky, zošity, knihy bez tvrdej väzby, pohľadnice, listy . 	<ul style="list-style-type: none"> mokrý, mastný alebo inak znečistený papier, asfaltový, dechtový, voskovaný, kopírovací papier, celofán, použitie hygienické potreby, vrstvené obaly, papier s hliníkovou fóliou, obaly na mrazené potraviny, tapety.

Objemový odpad

Objemový odpad odovzdávame na zbernom dvore počas prevádzkových hodín

Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> čalúnenie z kresiel, sedačiek, sanitárna technika: umývadlá, WC, drezy, podlahové krytiny: koberce, linoleá, matrace. 	<ul style="list-style-type: none"> odpad s obsahom nebezpečných látok, bioodpad zo záhrad – tráva, lístie, konáre a kmene, odpad z čistenia ulíc, papier, sklo a pod., elektronické zariadenia, rozmerný, alebo ťažký odpad, ktorý sa dá jednoducho rozobrať na menšie časti.

Odpad minimalizujte!
Veľké kartóny môžete priniesť na zberný dvor.

Ziadame vás, aby ste si NEROBILI z objemového odpadu „odpad pre všetko“ a triedili.

Drobný stavebný odpad	
DSO odovzdávame na zbernom dvore počas prevádzkových hodín	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • DSO zo zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky, sadrokartónu, stavebných lepidiel a pod., • Stavebný odpad v malom množstve, veľké množstvá stavebného odpadu musíme likvidovať podľa zákona o odpadoch. 	<ul style="list-style-type: none"> • stavebný odpad s obsahom nebezpečných látok (azbest, ortuť, PCB) a pod., • odpad s obsahom azbestu likvidujte prostredníctvom organizácie oprávnenej pracovať s nebezpečnými látkami, • nevhadzujeme veľké kusy odpadu, ako betónové bloky.

Za „čistý stavebný odpad“ (napr. tehla, kvádre, betón, obkladačky, dlažba... – všetko, čo neobsahuje železo) sa poplatok NEVYBERÁ
 Za „špinavý stavebný odpad“ (napr. betón so železom, stuhnuté lepidlá, znečistený stavebný odpad...) sa vyberá POPLATOK 0,07 EUR/kg.

Kombinované obaly „tetrapaky“	
Kombinované obaly „tetrapaky“ vkladáme do žltých vriec (rodinné domy) alebo žltých 1 100-litrových nádob (bytové domy).	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • obaly od mlieka, smotany a iných mliečnych • výrobkov, • obaly od ovocných štiav a džúsov, • obaly od vína, • od avivážnych prostriedkov. 	<ul style="list-style-type: none"> • znečistené obaly, • obaly od kávy, • obaly od pudíngov, • obaly od práškov do pečiva, • obaly od korenín, • obaly od nanukov, • obaly od žuvačiek.

Vybité batérie	
Vybité batérie môžete odovzdať na obecný úrad, batérie nerozoberajte a nesnažte sa poškodzovať obal	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • suché články (klasické zinkovo-burelové batérie), • alkalické batérie, • nikel-kadmiové batérie: NiCd, • nikel-metalhydridové batérie: NiMH. 	<ul style="list-style-type: none"> • lítium-ionové batérie: Li-Ion batérie obsahujúce olovo: auto-batérie, batérie z notebookov, telefónov.

Jedlé oleje a tuky	
<ul style="list-style-type: none"> • Zbierame ich do PET fľaše, ktorú po naplnení odovzdám na zbernom dvore, • odovzdávame čistý olej bez zvyškov potravín, • olej nesmie obsahovať vodu ani živočíšne tuky, • vhodné sú všetky typy rastlinných olejov – slnečnicový, repkový, ľanový a pod., ktoré ostanú po vysmážení a pečení 	

Kovové obaly	
Kovové obaly vhadzujeme do žltých vriec (rodinné domy) alebo žltých 1 100-litrových nádob (bytové domy)	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • neznečistené hliníkové a ocelové kovové obaly, • plechovky od nápojov, prázdne a vymyté konzervy a obaly zo sprejov, • kovové vrchnáky z fliaš, viečka, tuby, • malé kovové súčiastky, • drôty a káble (bez bužírky) • starý riad, • farebné kovy. 	<ul style="list-style-type: none"> • znečistené obaly, • obaly z nebezpečných látok (farby, lepidlá, riedidlá), • kovové obaly kombinované s iným obalom, • nádoby od farieb, kovový šrot, • elektronický odpad.

Plasty	
Plasty vhadzujeme do žltých vriec (rodinné domy) alebo žltých 1 100-litrových nádob (bytové domy)	
Vrchnáčky z PET fliaš a kozmetických produktov môžete doniesť na obecný úrad	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • čisté a zošliapnuté (s etiketou aj uzáverom) PET fľaše, • obaly z kozmetických produktov (šampóny, tekuté mydlá, pracie prostriedky, ...), • nádoby z čistiacich prostriedkov, • obaly z potravín (kelímky od jogurtov, smotany a pod.), • fólie (vrecká, tašky). 	<ul style="list-style-type: none"> • znečistené plastové obaly, novodurové rúrky a iné materiály z PVC, • molitan a podlahové krytiny, • obaly od nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, chemikálií, farieb, • plastové obaly v kombinácii so sklom, papierom, kovmi, textíliou

Odpad minimalizujte!
 Veľké plasty môžete priniesť na zberný dvor.

Sklo	
Vytriedené sklo vhadzujeme do zelených kontajnerov s označením SKLO	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • neznečistené biele i farebné sklenené fľaše a črepy, • nádoby, obaly a predmety zo skla (poháre, sklo z okuliarov), • fľaštičky od kozmetiky a liekov zbavené plastových častí, • okenné (tabuľové) sklo. 	<ul style="list-style-type: none"> • znečistené obaly, • vrchnáky, korky, gummy, • porcelán a keramiku, • zrkadlá, drôtované sklo, • fľaše z umelej hmoty • časti uzáverov fliaš, • žiarovky a žiarivky, • automobilové sklá, • monitory.

Na zberný dvor sa nosia LEN VEĽKÉ TABLE SKLA, fľaše a zaváraninové poháre patria do kontajnerov na sklo.

Obnosené odevy a obuv	
Obnosené odevy a obuv vhadzujeme do kontajnerov s názvom textil na uliciach Družstevná, Súhradská, Na Hornom konci, Potočná, Cementárska	
Vhadzujeme ✓	Nevhadzujeme ✗
<ul style="list-style-type: none"> • suché a nie príliš znečistené alebo poškodené textílie a obuv: • obnosené odevy, • bielizeň, • textílie, • obrusy, utierky, handry, • priadze, textilné vlákna. 	<ul style="list-style-type: none"> • hrubo znečistený alebo veľmi poškodený textil a obuv, • vlhké odpady, • odpady napadnuté plesňou, • odpady znečistené neznámou látkou, • koberce, • kože.

Žiadame občanov, aby nenechávali plné vrecia pri kontajneroch so šatstvom, ale delili ich do menších balíčkov, aby prepadli cez otvor do kontajnerov.

Otváracie hodiny zberného dvora		
Pondelok	08:00 – 13:00	-
Utorok	08:00 – 13:00	15:00 – 17:00
Streda	Zatvorené	
Štvrtok	Zatvorené	
Piatok	08:00 – 13:00	-
Sobota	09:00 – 11:00	-
Nedeľa	Zatvorené	

Kalendár rozvozu odpadu v 2. štvrtroku 2024

APRÍL					MÁJ					JÚN				
týždeň	dátum	deň	vývoz		týždeň	dátum	deň	vývoz		týždeň	dátum	deň	vývoz	
14.	1.4.2024	pondelok			18.	1.5.2024	streda			22.	1.6.2024	sobota		
	2.4.2024	utorok				2.5.2024	štvrtok				2.6.2024	nedeľa		
	3.4.2024	streda				3.5.2024	piatok			23.	3.6.2024	pondelok		
	4.4.2024	štvrtok				4.5.2024	sobota				4.6.2024	utorok		
	5.4.2024	piatok				5.5.2024	nedeľa				5.6.2024	streda		
	6.4.2024	sobota				6.5.2024	pondelok				6.6.2024	štvrtok		
	7.4.2024	nedeľa			7.5.2024	utorok			7.6.2024		piatok			
8.4.2024	pondelok			8.5.2024	streda			8.6.2024	sobota					
9.4.2024	utorok			9.5.2024	štvrtok			9.6.2024	nedeľa					
15.	10.4.2024	streda			19.	10.5.2024	piatok			24.	10.6.2024	pondelok		
	11.4.2024	štvrtok				11.5.2024	sobota				11.6.2024	utorok	✓	
	12.4.2024	piatok				12.5.2024	nedeľa				12.6.2024	streda		
	13.4.2024	sobota				13.5.2024	pondelok				13.6.2024	štvrtok		
	14.4.2024	nedeľa			14.5.2024	utorok	✓		14.6.2024		piatok			
	15.4.2024	pondelok			15.5.2024	streda			15.6.2024		sobota			
16.	16.4.2024	utorok	✓		20.	16.5.2024	štvrtok			25.	16.6.2024	nedeľa		
	17.4.2024	streda				17.5.2024	piatok				17.6.2024	pondelok		
	18.4.2024	štvrtok				18.5.2024	sobota				18.6.2024	utorok		
	19.4.2024	piatok				19.5.2024	nedeľa				19.6.2024	streda		
	20.4.2024	sobota				20.5.2024	pondelok				20.6.2024	štvrtok		
	21.4.2024	nedeľa				21.5.2024	utorok				21.6.2024	piatok		
	22.4.2024	pondelok			21.	22.5.2024	streda			26.	22.6.2024	sobota		
23.4.2024	utorok			23.5.2024		štvrtok			23.6.2024		nedeľa			
24.4.2024	streda		✓	24.5.2024		piatok			24.6.2024		pondelok			
25.4.2024	štvrtok			25.5.2024		sobota			25.6.2024		utorok	✓		
26.4.2024	piatok			26.5.2024		nedeľa			26.6.2024		streda			
27.4.2024	sobota			27.5.2024		pondelok			27.6.2024		štvrtok		✓	
18.	28.4.2024	nedeľa			22.	28.5.2024	utorok			28.6.2024	piatok			
	29.4.2024	pondelok				29.5.2024	streda			29.6.2024	sobota			
30.4.2024	utorok	✓		30.5.2024		štvrtok		✓	30.6.2024	nedeľa				
				31.5.2024		piatok								

Termíny vývozu papierov a kartónov

Termín vývozu skla

Termíny vývozu plastov, kovov a tetrapakov

Zberný dvor

Zberný dvor sa nachádza pri kultúrnom dome. Je určený pre fyzické osoby, ktoré majú v našej obci trvalý pobyt (pôvodcovia komunálneho odpadu).

Môžeme tam odložiť tieto druhy odpadov:

- biologicky rozložiteľný odpad,
- elektroodpad,
- drobný stavebný odpad,
- jedlé oleje a tuky,
- veľkoobjemový odpad,
- veľké plasty.

V období od 1. decembra do 28. februára je zberný dvor zatvorený.

Pokiaľ je zberný dvor zatvorený, neodkladajte odpad pred bránu a správajte sa slušne k zamestnancom zberného dvora.

Nádoby na komunálny odpad (smetiaky) zostávajú

Na zber komunálneho odpadu v domácnostiach používame 110-litrové plechové nádoby alebo 120-litrové plastové nádoby. Nárok na zbernú nádobu majú iba občania s trvalým pobytom v obci. Pokiaľ si chcete uplatniť nárok na zbernú nádobu alebo vykonať jej obmenu, je potrebné prísť osobne na obecný úrad.

Používateľ nádoby pri podpisovaní súhlasu je poučený o šetrnom zaobchádzaní s prenajatou zbernou nádobou, ktorá zostáva majetkom obce. V prípade poškodenia užívateľom, event. odcudzenia nádoby, zaplatí občan zostatkovú hodnotu nádoby.

Doba užívania kovovej zbernej nádoby je minimálne 10

rokov, plastovej zbernej nádoby minimálne 12 rokov.

Počet smetných nádob nie je limitovaný počtom rodín žijúcich v spoločnej domácnosti. VZN obce o odpadoch stanovuje 2 zberné nádoby pri celkovom počte osôb žijúcich na tom istom súpisnom čísle 7 a viac (druh a objem druhej zbernej nádoby určí obec podľa svojich možností).

Srdcom, dušou učiteľ

Aj keď tohtoročný Deň učiteľov trochu zatienili prípravy na Veľkú noc, dovoľte mi pri tejto príležitosti popriať mojim kolegom veľa zdravia, pracovného elánu, tvorivých síl, trpezlivosti a odhodlania venovať sa deťom a žiakom.

Martina Hanusová
riaditeľka školy

O cenenie „Srdcom, dušou učiteľ“ je poďakovaním za výnimočnú dlhoročnú učiteľskú prácu, ktorá je nad rámec bežných povinností a zamestnania. V tomto roku si takéto ocenenie prevzala pani učiteľka matematiky a chémie **Mgr. Helena Galková**.

Už na Strednej priemyselnej škole v Púchove sa venovala chémii. Svoje vedomosti rozšírila na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v aprobácii „Matematika - Chémia“. Po úspešnom absolvovaní štúdií od roku 2001 pôsobí ako učiteľka týchto predmetov na našej škole. Žiakom, ktorí majú záľubu v týchto predmetoch a chcú vedieť niečo viac, ponúka svoj čas, vedomosti a energiu, ktorú potom pretavia na víťazstvo v regionálnych kolách olympiád. V spolupráci s Trnavskou univerzitou našim žiakom otvorila dvere do chemických laboratórií, kde si osobne mohli vyskúšať zaujímavé chemické pokusy.

Výskumný spôsob vyučovania, využitie didaktickej techniky vo výučbe a chuť objavovať niečo nové ju priviedli k práci s LEGOM a robotike. Zároveň

je na našej škole koordinátorkou environmentálnej výchovy. Tieto dve oblasti robotiku a ochranu životného prostredia využíva pri tvorbe žiackych projektov. Už niekoľko rokov vedie na škole Robotický krúžok ROBOLAB. Žiaci pod jej vedením získavajú hodnotné ocenenia na lokálnych a medzinárodných súťažiach ako sú Trenčianske robotické dni, First Lego League, Soškársky päťboj. Tieto projekty spolu so žiakmi zameriava na lokálne firmy a spoločnosti a riešenie znižovania ich environmentálnej záťaže na okolie. Projekty sú prínosom pre samotných žiakov, rozvíjajú ich kritické myslenie, prezentácie a digitálne zručnosti, otvárajú im dvere na vysnené stredné školy. Pod jej vedením žiaci vytvorili model čističky odpadových vôd a cementársku lanovku. V súčasnosti pracujú na projekte Skleníky.

Hoci vie byť na žiakov prísna a náročná, úsmevom vie odmeniť ich dobre vykonanú prácu. Má odvahu inšpirovať žiakov aj kolegov, objavovať v školstve to pozitívne a nové, hľadať do budúcnosti. Prajeme jej hlavne veľa zdravia, lásky v rodine, veľa síl v práci a kopec každodenného šťastia.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Deň osôb so zdravotným postihnutím

Tak ako každoročne aj v roku 2023, sa vo štvrtok 7. decembra, konalo v Kultúrnom dome Horné Srnie kultúrno-spoločenské posedenie SZTP ZO pri príležitosti Dňa osôb so zdravotným postihnutím.

Mária Húdeková

Po otvorení akcie a privítaní hostí predsedom Štefanom Blahom, ktorý predniesol príhovor ku Dňu osôb so zdravotným postihnutím a oboznámil s činnosťou ZO, okresnej, krajskej a republikovej organizácie, sa prítomným prihovoril i starosta obce Juraj Húserka a zástupca mesta Brumov-Bylnice, ktorý vyzdvihol vzájomnú spoluprácu. Nasledoval krátky kultúrny program ženského speváckeho zboru z Horného Srnia, čo prítomní odmenili potleskom. Bolo podané občerstvenie pripravené pod vedením

Luboša Švorca, ktoré všetkým chutilo. Prítomní sa radostne zapojili do hry „Hraj a vyhraj“. Niektorí mali viacej šťastia, iní menej, snáď sa im bude lepšie dariť nabudúce. Podujatie sa mohlo uskutočniť vďaka podpore Obce Horné Srnie, Mesta Nemšová a tiež sponzorom, ktorí prispeli vecnými darčekom. Ich zoznam bol vyvesený počas celého konania posedenia v sále. Ešte raz ďakujeme. Nezabudlo sa ani na jubilantov,

ktorým bol odovzdaný malý darček. Prítomným sa akcia páčila, mali možnosť spolu sa stretnúť, porozprávať, zabudnúť na chvíľu na zdravotné problémy, ktoré mnohých trápia.

Ukončenie akcie vykonal Štefan Blaho, predseda, poďakujúc prítomným za účasť a členom výboru za aktivitu pri organizovaní akcie. Na záver už tradične zaznela Tichá noc, svätá noc.

FOTO: ARCHÍV M.H.

Z obecnej kroniky

Jolana Hiklová
obecná kronikárka

Povodne

Na prelome rokov 1913 a 1914 bola dlhá a tuhá zima s veľkými snehovými zrážkami. V tej dobe na fašiangy vystúpila hladina rieky Vlára až o 2 metre a most vedúci do dediny strhla, pričom mal so sebou vziať aj niekoľko občanov, ktorí po ňom práve išli. V roku 1919 zažili tunajší občania ďalšiu katastrofálnu povodeň. V polovici júna bola prietrž mračen v okolí Valašských Klobúk a Slavičína. Nahromadená voda pobrala so sebou mosty, hospodárske staveniská a nakoniec neodolal ani železničný most cez rieku Vlára. Zatopila časť obce a zobrala domy niekoľkým spoluobčanom. V najkritickejšom položení cez povodeň bol pán Martin Šenk, asi 70-ročný starček, ktorý celú katastrofu prežil na povale svojho až do výšky múrov zatopeného domu, pretože v tomto položení nikým nebol spozorovaný. Postihnutým občanom bola poskytnutá od štátu pomoc materiálna, aj peňažná. Štát dal pre postihnutých postaviť domy v Novom Srní, čiže Novej Nemšovej. Nový drevený most cez rieku Vlára bol postavený za starostu pána Michala Králiku a stál 150 000 Kč.

Kultúrny dom

Stavba kultúrneho domu sa začala v roku 1964 a celá stavba stála 4 500 000 korún.

Elektrizácia obce

V roku 1959 bola zelektrifikovaná osada Rybníky.

Detský útulok v obci

V letných mesiacoch v roku 1949 bol zriadený v budove starej školy detský poľnohospodársky útulok. Jeho vedením bol poverený riaditeľ školy Ján Petro. Navštevovalo ho vyše 20 detí.

Zdravotná starostlivosť

V roku 1954 bol v našej obci zriadený obvod lekára, prvým lekárom bol MUDr. Durček. O rok neskôr bola zriadená aj zubná ambulancia.

Betónové cesty

V roku 1944 začala obec so stavbou prvej betónovej cesty, ktorá viedla od novej štátnej školy popri kostole až na koniec ulice Súhradskej.

Štadión

Stavba štadióna sa začala v roku 1957 a dokončená bola v roku 1964.

Dejiny zvonov vo svete, na Slovensku a v našej farnosti

Zvony odpradáva oznamovali dôležité správy svojmu okoliu. Vedomosti o najstarších zvonoch pochádzajú z Mezopotámie, kde sa zvony vyrábali už v 3. tisícročí pred našim letopočtom. Modlitebné zvončeky však poznali aj v starovekej Palestíne, Číne, Egypte, ale aj v Grécku či Ríme.

Jolana Hiklová

Prvé zvončeky využívali fyzikálne vlastnosti niektorých kovov a zliatin. Cínogot a do dialky sa nesúci zvuk do seba narážajúcich, voľne zavesených kusov kovu si našiel svoje uplatnenie napríklad v pastierstve, kde upozorňoval pastierov na pohyb ich stád. Drobné kovové zvončeky nosili grécki vojaci prišité na leme odevu, aby na strážii nezaspali. Verilo sa, že kovový zvuk zaháňa aj zlých duchov, veľké búrky a blesky.

Od Japonska cez Áziu po Európu a Ameriku majú zvony podobný tvar. Tvar zvonov vznikol uzatvorením plechu do valcovitého tvaru – podobnému včelímu úlu. Neskôr sa väčšie zvony začali odlievať. Technológia odlievania zvonov je známa zhruba z 5. storočia z prostredia kresťanských mníchov, kde sa zvony používali v kláštoroch. Prvé odlievané zvony boli tepané a často mali štvorhranný tvar – to preto, lebo ich výroba bola jednoduchšia, ale na úkor zvukového efektu.

Jedným z prvých rádo, ktorý mal v kláštoroch zvon, bol rád benediktínov. V roku 1180 napísal benediktínsky mních Theophil Ruger z Nemecka dielo, v ktorom je prvýkrát zachytený teoretický návod na odlievanie zvonov. Posviacanie a krstenie zvonov je známe od čias pápeža Jána XIII. – odvtedy zvony dostávajú pri krste a posviacke svoje meno. Aj preto prvý z posvätených zvonov v roku 968 dostal meno Ján.

Od 10. storočia sa zvony postupne stávajú aj súčasťou miest a kostolov. S rozšírením zvonov do miest vzniká potreba zvýšiť kvalitu zvuku zvonov, pretože zvony začínajú plniť nielen náboženskú úlohu, ale používajú sa i v bežnom živote človeka. Od 16. storočia majú už zvony závesný systém. Medzi prvé zvonárske dielne patria dielne rádu benediktínov, neskôr výrobu zvonov preberajú kráľovské mestá a špecializované dielne. Od 13. – 14. storočia sú už zvony súčasťou kostolov v mestách i na vidieku.

Veľký rozvoj výrobcov zvonov bol v 16. – 17. storočí, stúpa dopyt po zvonoch a zvonolejárske remeslo dosahuje vysokú úroveň. Od 17. storočia sa na zvonoch objavujú nápisy, z ktorých sa dozvedáme nielen o posviacke zvonov, ale i darcoch, ktorí na výrobu zvona prispeli. Nápisy na slovenských zvo-

noch sú písané v menšej miere po slovensky, viacej po latinsky, maďarsky, nemecky. Texty na

ktorým by sa dalo zvoniť na ploch. Tak sa začala éra stavania malých zvoníc a zvoníčiek, kde

dech získal na Svetovej výstave v roku 1873 vo Viedni Zlatý kríž s korunou a medailu za pokrok.

nie sa nemenilo, ranné a večerné sa riadilo východom a západom slnka. Poludňajšie zvonenie vyzývalo ľudí na modlitbu Anjel Pána.

Zvony hornosrnianskeho kostola

Barokový kostol v Hornom Srní bol postavený v roku 1789, ale obec spolu s obcami Nemšová, Luborča, Klúčové a Trenčianska Závada patrili do farnosti Nemšová. Samostatná farnosť vznikla v roku 1863, keď bola postavená aj fara približne v dnešnej podobe. Barokový kostol bol prestavaný v rokoch 1942 až 1943 podľa návrhu architekta Juraja Bociana zo Zlatých Moraviec. Z pôvodnej stavby zostala veža v priechli terajšieho kostola. V bočnej kaplnke sa nachádza rokokový oltár z druhej polovice 18. storočia. V rokoch 1996 až 1997 bola vykonaná ďalšia oprava kostola, ktorú inicioval správca farnosti vdp. Maximilián Nosál.

Z pôvodných zvonov v hornosrnianskom kostole ostal len stredný zvon z roku 1864, ktorý ulial Viliam Fischer. Rodina Fischerovcov prišla do Trnavy v polovici 19. storočia zo Saska. Ostatné zvony počas prvej svetovej vojny zhabali a použili ich na výrobu vojnového materiálu. V nasledujúcich rokoch farníci Horného Srnia vykonali niekoľko zbierok a za vyzbierané peniaze objednali u zvonolejárskeho majstra Pavla Ranku z Trenčína dva zvony: Veľký a Malý zvon. Až do roku 1968 sa zvonilo v Hornom Srní ručne udieraním pomocou povrazov srdcom na bok zvona. Elektrický pohon zvonov pripravil a zrealizoval správca farnosti vdp. Augustín Turček a prvýkrát takto zazvonili zvony pri jeho odchode do večnosti v máji 1968.

Terajší veľký a malý zvon, ktoré nahradili zvony pôvodné, boli zhotovené vo zvonolejárskej dielni Pavla Ranku v Trenčíne.

Pri posviackach zvonov boli ich patrónmi zvolení: Veľký zvon má patróna sv. Jána Nepomuckého, Stredný zvon sv. Antona je pôvodný a Malý zvon sv. anjelov strážcov.

V prvej polovici mesiaca február v roku 2024 dal tunajší správca farnosti vdp. Štefan Nižník zvony a vežové hodiny zrekonštruovať. Práce vykonala

zvonoch, podobne ako reliéfy na nich stvárnené, mali pozývať ľudí k modlitbe a bohoslužbe, posilňovať ich vo viere, ale zvon mal tiež chrániť celú obec pred nebezpečenstvom a temnými silami – aj preto sa na zvonoch používajú mená Ježiša Krista, Panny Márie, evanjelistov a svätých. Medzi najväčšie európske zvony patrí krakovský zvon Zikmund, parížsky zvon Savoyard, londýnsky Big Ben.

Podľa účelu môžeme typy zvonov rozdeliť do viacerých kategórií: Zvonenie volajúce k modlitbe. Zvonenie k významným životným udalostiam (krst, svadba, pohreb). Zvonenie k významným udalostiam (vítazstvo vo vojne, narodenie následníka trónu). Signálne zvonenie (varovanie pred požiarom, povodňou, útokom nepriateľov). Zvonenie ohlasujúce dennú dobu (začiatok a koniec pracovnej doby, vyučovania, pívny zvon – zvonil na zatvorenie krčiem).

Ťažké obdobie pre zvony bolo vždy to, keď sa zvony deštruovali a prelievali, napríklad počas vojen alebo počas Veľkej francúzskej revolúcie – vtedy bolo zničených veľa zvonov ako symbolov prežitej cirkvi. Obe svetové vojny sa kruto podpísali aj na stave zvonov. Pretože počas vojny stúpala potreba kovov, boli nemilosrdne rekvirované zvony kostolov a kaplniek. Zo zvonov sa vyrábala delovina pre kanóny.

K rozšíreniu zvonov v Uhorsku prispela nepriamo aj Mária Terézia, ktorá v roku 1751 vydala tzv. Ohňový patent prikazujúci, aby bol v každej obci zvon,

zvon bol malý, jednoduchý, bez výzdoby a bol používaný ako signálny inštrument.

Prvé údaje o odlievaní zvonov na Slovensku pochádzajú z 13. storočia. Jedným z významných

V súčasnosti patrí k špičkovým pracoviskám moravská zvonolejárska dielňa Dytrichovcov, vedie ju žena Mária Dytrichová dcéra Josefa Dytricha, ktorý dielňu v roku 1950

Súčasný zvony v Hornom Srní

Veľký zvon – Božské Srdce a sv. Ján Nepomucký – Povstal som z milodarov R.K. veriacich hornosrnianských

Hmotnosť: ~ 260 kg
Priemer: 76 cm
Hrúbka venca: 5,5 cm
Približné ladenie: ~ C2
Pôvod: Pavel Ranko, v Trenčíne 1921.

Stredný zvon – sv. evanjelista Matúš

Hmotnosť: ~ 115 kg
Priemer: 57,5 cm
Hrúbka venca: 4,3 cm
Približné ladenie: ~ F2
Pôvod: Fridrich Viliam Fischer st., Trnava, r. 1864

Malý zvon – Ježiš Kristus a Panna Mária „umieračik“ – Ježiš moja potecha

Hmotnosť: ~ 50 kg
Priemer: 43,6 cm
Hrúbka venca: 3,1 cm
Približné ladenie: ~ A2
Pôvod: Pavel Ranko, v Trenčíne r. 1921

zvonolejárskych majstrov bol aj Jozef Pozdech, ktorý pochádzal z Hrnčiaroviec pri Trnave, ale usadil sa v Pešti, v roku 1863 si tam otvoril zvonolejársku dielňu. Pozdechovská dielňa dodala pomerne veľký počet zvonov do slovenských kostolov, pričom dielňa získala uznanie za svoje výrobky na výstavách vo Viedni, Paríži i v Moskve. Jozef Poz-

dech založil. Z tejto dielne pochádza aj viacero zvonov na Slovensku, napríklad zvon v Kostole sv. Gorazda v Košiciach, zvon Urban v Kostole sv. Egídia v Bardejove, zvony v Kostole sv. Vincenta de Paul v Bratislave a mnohé ďalšie.

Na slovenskom vidieku sa v minulosti pravidelne zvonilo trikrát denne – ráno, napoludnie a večer. Poludňajšie zvone-

Futbalom žijeme aj počas zimy

Mesiace od ukončenia sezóny až po začiatok novej, ktorá sa začala pre naše deti 15. marca prvým zápasom, boli plne nabití. Tréningy a množstvá prípravných zápasov v hale striedali turnaje, na ktorých sme sa zúčastňovali. Celá táto príprava dala deťom veľa a posúvala ich pomaly dopredu.

Veronika Meščánková

Za trénerov môžem zhodnotiť, že máme za sebou veľmi vydarenú prípravu, kde sme si zmerali svoje sily aj s prvoligovými mužstvami, ako napr. Lednické Rovne, Nové Mesto nad Váhom, Nové Zámky, Oravan Oravská Jasenica, Dolný Kubín, Fomat Martin a iné. Práve tie nás donútili bojovať a ukázali nám, kde máme slabiny, na ktorých máme ešte popracovať. Za svoje výkony boli deti odmenené krásnymi trofejami, medailami či dokonca lístkami na zápas Slovan Bratislava – Sturm Graz. Lístky dostali ako víťazi turnaja prípraviek U11 v Bolešove.

Od apríla minulého roka sme sa tešili a pripravovali na dvojdnový turnaj v Mútnom (Orava). Boli sme oslovení po uverejnení článku v regionálnych novinách MY s názvom

Mladí futbalisti tentoraz ako fanúšikovia na zápase Slovan Bratislava vs. Sturm Graz

„Prežili rozprávkovú sezónu“. Turnaja sa zúčastnilo 13 detí spolu so svojimi rodičmi, ktorí tvorili neuveriteľný fanklub. Ubytovanie sme mali zabezpečené v neďalekej Oravskej Lesnej, kde si deti užili pravú zimnú sánkovačku aj guľovačku. Turnaj sme síce nevyhrali, ale odchádzali sme s úžasným pocitom, že aj malá dedinka na Považí vie potrápiť prvoligové mužstvá. Na turnaji deti odohrali 7 zápasov, z ktorých len 2 prehrali. Pri srdci nás hrialo aj to, že jeden zo súperov, s ktorým sme prehrali, bol celkový víťaz turnaja Fomat Martin.

Sezóna je dlhá, no už dnes vieme, ako ju ukončíme. Deťom totiž treba za ich snahu a tvrdé úsilie poďakovať, a tak nás čakajú štyri dni v krásnej prírode Kysuckých lesov. V dňoch 8. a 9. júna pripravujeme pre prípravku U9 a U11 turnaj (Srňan JuniorCup),

s ktorého tradíciou sme začali minulý rok. Aj tento rok pôjde o medzinárodný turnaj, kde potvrdené máme už mužstvá zo susednej Českej republiky či mužstvá z prvej ligy na Slovensku. Celkové obsadenie ešte nevieme, no určite sa budete mať na čo pozerať. Všetkých vás už teraz srdečne pozývame. Aby sme však nezabudli na naše deti ani v lete a trochu uľahčili rodičom veľakrát ťažkú situáciu so strážením, pripravujeme v prvý augustový týždeň (5. 8. – 9. 8.) denný letný tábor, ktorý sa bude niesť vo futbalovom tempe. Minulý ročník bol veľmi vydarený, tak dúfame, že budeme v podobnom duchu pokračovať aj tento rok.

Na záver by som chcela poďakovať všetkým, čo nám pomáhajú. Sme vďační za akúkoľvek finančnú, materiálnu, no i psychickú a fyzickú pomoc!

FOTO: ARCHÍV AUTORKY

Veľký zvon FOTO: L. FUSKO

Stredný zvon FOTO: L. FUSKO

Malý zvon – umieračik FOTO: L. FUSKO

firma RychTech – Miloš Rychtárech, Trenčianske Jastrabie.

Na prepravu materiálu do veže kostola použila firma ťažkú techniku s výsuvným ramenom. V prvom kroku bol zdemontovaný strojek vežových hodín, závažia hodín, zvony, starý závesný systém zvonov a bola vyspravená podlaha vo zvonici. Následne sa urobila nová drevená základňa na zavesenie zvonov, vymenili sa srdcia zvonov a kompletná elektroinštalácia. Celé ovládanie sa prekáblovalo až do sakristie kostola. Tu je umiestnený dotykový displej, v ktorom je v reálnom čase naprogramované zvonenie našich zvonov. Zvoní sa pol hodinu pred svätou omšou (120) sekúnd, pri úmrtí a na poludnie na modlitbu Anjel Pána. V nedeľu pred svätou omšou zvoní všetky tri zvony, na poludnie zvoní Stredný zvon, pred večernou omšou Veľký zvon a pri úmrtí Malý zvon. Počas rekonštrukcie zvonov bola vykonaná aj rekonštrukcia vežových hodín. Strojček hodín bol vyčistený, napojený na elektromotor, odbíjanie hodín je naprogramované samostatne a je riadené elektronicky. Firma doinštaluje ešte aj nočné osvetlenie vežových hodín. Zvonári majú k dispozícii tiež diaľkové ovládanie zvonov, ktoré má dosah až 600 m.

Aj dnes patrí zvonenie v našej obci k typickému koloritu života. Zvony sú ľudskými spoločníkmi celý život, ohlasujú svojím hlaholom úseky ľudskej existencie, od kolísky až po hrob. Môžeme konštatovať, že

Materiál do veže kostola „vyniesla“ ťažká technika

FOTO: J. PAPIERNIK

opäť bol Kostol sv. Jána Nepomuckého v Hornom Srní zveladený a zmodernizovaný. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa na tejto prestavbe zvonov a vežových

hodín podieľali akýmkoľvek spôsobom, ale predovšetkým vďp. Štefanovi Nižníkovi, ktorý túto rekonštrukciu inicioval a zabezpečil.

Spomienky na predveľkonočné a veľkonočné zvyklosti

Keď som sa svojej manželky pýtal, aké boli tradičné veľkonočné zvyky v našej obci, povedala mi, že v Hornom Srní neboli žiadne folklórne zvyky. V Hornom Srní sa na Veľkú noc chodilo len do kostola. Napriek tomu som sa rozhodol opísať tieto folklórne udalosti z rôznych regiónov Slovenska.

Pavol Červený

Sviatkom troch kráľov začínalo druhé obdobie zimy. Bol to čas veselosti a hojnosti. Na tento sviatok sa v kostole vyhlásilo, kto sa bude ženiť a vydávať. Ohlášky boli trikrát v nedeľu a pondelok sa konala svadba. Toto obdobie nazývame aj *fašiangy*, bol to čas zabíjačiek domácich prasiat. Hojnosť mäsa dopĺňala aj už vypálená domáca slivovica a iné destiláty. Celé obdobie fašiangov končilo *Popolcovou stredou*. O polnoci pred Popolcovou stredou skončili všetky radovánky. Mládenci zorganizovali paródiu na pohreb ako *pochovávanie basy*. Veselú zábavu navštívil aj richtár obce, ktorý všetky tieto radovánky ukončil. Ak bol v obci aj obecný hlásnik, tento svojím trúbením ohlásil polnoc.

Popolcová streda

Popolcová streda alebo aj „škaredá streda“ – bol veľký a prísny pôst (všetky „pekne dievčatá“ mali vtedy sviatok). Začal sa 40-dňový pôst až do Veľkého piatku, nedele sa do pôstneho obdobia nepočítajú.

Kvetná nedeľa

Kvetná nedeľa bol začiatok Veľkého – Svätého týždňa. Hlavnou udalosťou Kvetnej nedele boli spievané *pašie*. Popoludní ľudová zvyklosť a tvorivosť bola taká, že dievčatá navštevovali svojich príbuzných a takto im spievali:

Kvetná nedeľa, kde si kľúče podela?

Dala som dala svätému Janu, aby odemykal zelenú trávu.

Tráva zelená vyše kolená, dajte nám dajte maľované vajce!

A keď nám nedáte nebudú vám deti spať ani sličky sedávať!

Za pieseň dostali dievčatá príslušnú „vyslušku“. Na Kvetnú nedeľu sa dodržiaval prísny pôst, na obed miesto polievky bol čaj a ako hlavné jedlo boli vajčička uvarené natvrdo. Pondelok po Kvetnej nedeľi začal Veľký týždeň, ktorého hlavnou časťou boli: štvrtok, piatok a sobota.

Zelený štvrtok

Na pieseň *Glória* sa zaviazali

li zvony. Spev v kostole znel len bez organa.

Veľký piatok

Bol to deň smútku a pokoja. Mnoho ľudí sa chodilo pokloniť k svätému hrobu v kostole.

Biela sobota

V gazdovských rodinách bola prípravou na *Veľkú noc*. V domácnostiach sa pripravovali krmoviny pre zvieratá na sviatočné dni. Chlapci mali hlavnú úlohu zúčastniť sa pred začiatkom obradov pred kostolom na svätení ohňa. Naši starí otcovia túto udalosť volali *Pálenie judáša*. Potom po svätení ohňa sa išlo do kostola, kde pokračovali obrady a spievali sa starodávne žalmy bez organu. Popoludnie Bielej soboty bolo významné, zvony nezvonili, ale hasiči trúbili svoje signály, hovorilo sa im, že sú na pamiatku obetí vojny. V domácnostiach sa už pripravovali varené šunky a klobásy. Ako sa stmievalo, všetci sa chystali na slávnosť *Vzkriesenia*. Táto slávnosť sa konala za súmraku, bola bez omše. Pán farár prišiel k hrobu Pána a po modlitbách a speve organistu vyniesol monštranciu pred hlavný vchod do kostola, kde

bol pripravený baldachýn, ktorý niesli mládenci – vyslužení vojaci, ktorí vedeli rovnomerne pochodovať. Slávnosť vzkriesenia sa konala procesiou okolo kostola alebo po blízkom okolí obce. Počas tejto procesie udelil kňaz požehnanie na štyri svetové strany obce. Veriaci spievali pieseň *Alleluja*, čo znamená „Chváľme Boha“. Procesia sa skončila v kostole, kde prítomní zaspievali „Teba Bože chváľime“ a po kňazskom požehnaní sa slávnosť skončila. Veriaci sa ponáhľali domov, lebo ich čakala slávnostná veľkonočná večera s prípitkom, so šunkou a klobásou. Každý z prítomných pri sviatočnom stole dostal aj kus klobásy – aby ho had nepoštipal.

Veľkonočná nedeľa – bol veľký sviatok, muži šli do kostola v tmavých oblekoch, ľudia si vinšovali požehnané veľkonočné sviatky. Popoludnie Veľkonočnej nedele malo už folklórny charakter. Chlapci sa zišli v krčme a mládenci organizovali priberanie mladíkov za oficiálnych mládencov. Tento akt sa konal v miestnom hostinci a každý mladík po 18-tom roku života sa stal mládencom v obci. Toto právo mu zaručovalo, že sa môže po obci pohybovať aj po

nočnej časti obce, teda po 22-jej hodine. Vtedy občania aj mládenci, starosta obce a hlavne obecný hlásnik dbali na poriadok v obci počas celej noci.

Novoustanovení mládenci mali za povinnosť zadovážiť u krčmára pohostenie pre všetkých prítomných. Každý nový mládenec si vybral aj kmotra zo starších mládenčov, ktorý za neho ručil.

Veľkonočný pondelok

Bol to už deň radosti a veselosti. Oblievačka sa robila podľa starého zvyku, pochádzajúceho ešte z pohanských čias. Mládenci navštevovali svoje rovesníčky a priateľky a primeraným spôsobom, vodou a voňavkami ich polievali. Za odmenu dostávali pohostenie, ale aj peniažky.

Po veľkonočných náboženských a folklórnych slávnostiach nastalo obdobie poľnohospodárskej práce na poli, v záhrade a v lesoch. Bol to obdobie siatia a vysádzania plodín pre novú úrodu. Hojnosť potravín, ktorej bolo dostatok v období Veľkej noci, sa začala šetriť pre náročné žatevné obdobie, ktoré bolo vyvrcholením leta, letného obdobia a zberu novej úrody.

Jarné a veľkonočné zvyky vo svete

Veľká noc je najvýznamnejší kresťanský sviatok a je spájaná aj s príchodom jari. Nielen u nás, ale aj vo svete oslavujú ľudia veľkonočné sviatky a príchod jari jedinečným spôsobom. S akými jarnými a veľkonočnými zvykmi, tradíciami či rituálmi sa môžeme stretnúť za našimi hranicami?

Patricia Tallová

Mnohým z nás budú určite známe veľkonočné oslavy v Taliansku, v ktorom sa usporadúvajú *karnevaly*. Medzi svetovo najznámejší patrí karneval v Benátkach, ktorý má každý rok inú tému a zúčast-

ňujú sa ho státisíce návštevníkov. V Anglicku, ale taktiež aj v Amerike či Austrálii si veľkonočné odmeny deti hľadajú sami. Veľkonočný zajac ako symbol Veľkej noci im ich totiž schováva na rôznych miestach v dome. Tento zvyk je inšpirovaný americkými rozprávkami, v ktorých práve veľkonočný zajac ukrýval veľkonočné vajčička, ktoré deti museli hľadať. *Hľadanie vajčiek* je v týchto krajinách považované za najväčšiu tradíciu. Aj deti v Nemecku hľadajú ukryté veľkonočné vajčička a sladké odmeny, ktoré sú však ukryté v slamených hniezdach, ktoré deti vlastnoručne vyrábajú. Ďalším zvykom ľudí v Nemecku je *zdobenie stromov* maľovanými vajčičkami a veľkonočnými ozdobami. Zaujímavosťou je, že Nemci našu tradičnú šibačku nepoznajú. *„Palacinkový deň“* – takto nazývajú ľudia v Anglicku deň, kedy sa v domácnostiach pečú veľké množstvá palacinek. Pripadá na utorok tesne pred Veľkou nocou, čím ohlasuje jej príchod. *Pečené jahňa* je v Taliansku veľkou pochutinou a je symbolom obetovania Krista. Deti si zase pochutnávajú na veľkonočnom

chlebe plnom rôznymi sladkosťami, ktorý má tvar koruny. Aj v Bosne a Hercegovine je príchod jari oslavovaný jedlom, a to na nezvyčajnom *festivale praženic* v meste Zenica. Ľudia tu pripravujú praženicu z obrovského množstva vajec, ktorá by mala vystačiť pre celú ulicu. Vajčičko je považované za symbol zrodu nového života. V Írsku si ľudia pred veľkonočné obdobie spestrujú *tancom, ktorým súťažia o koláče*. Oblúbená je tu aj súťaž v „gúľaní vajčiek“, keď sa súťažiaci snažia pomocou paličky dostať vajčičko do cieľa za čo najkratší čas. Zaujímavým spôsobom prebiehajú veľkonočné oslavy vo Švédsku, kde sa deti počas Veľkonočnej nedele *obliekajú do starého oblečenia*, čím symbolizujú „veľkonočné bosorky“, chodia od domu k domu a vymieňajú nakreslené obrázky za sladkosti. Najdôležitejším zvykom pre Francúzov sú *kostolné zvony*, ktoré na Zelený štvrtok prestanú zvoniť a opäť sa rozoznejú na Veľkonočnú nedeľu. Zvony deťom majú podľa tradície priniesť sladkú odmenu, a aj preto je pre Veľkú noc vo Francúzsku typický symbol zvon, z ktorého

sa sypú sladkosti. Na Bermudách by ste na Veľký piatok našli mnohých obyvateľov *púšťať šarkany*. Prečo? Ide o tradíciu, ktorá hovorí o tom, že kedysi sa jedna učiteľka snažila miestnym v škole vysvetliť, ako sa Ježiš Kristus dostal do neba a práve preto vytvorila šarkana v tvare kríža. K Veľkej noci rozhodne patrí *zdobenie vajčiek*. V Egypte však ľudia zobia vajčička, ktoré sú uvarené natvrdo. Na ne píšu vlastné túžby a veria, že sa im jedného dňa splnia. *Červené varené vajčička* sú symbolom Veľkej noci pre Grékov, ktorí sa podľa tradície s nimi zabávajú tak, že chodia okolo stola a svoje vajčičko ťuknú o vajčičko druhého a navzájom sa pozdravia – „Christós anésti“ (Kristus vstal). Ten, komu vajčičko neprasklo, pokračuje v hre. Oslava jari v Japonsku je spájaná s krásne rozkvitnutými stro-

mami – Sakurami, pod ktorými sa usporadúvajú *pikniky* a na ktorých ľudia spoločneedia, spievajú, bavia sa. Tento sviatok s dlhoročnou históriou sa nazýva Hanami a je najväčšou udalosťou roka. V Thajsku ľudia organizujú *festival, ktorého symbolom je voda*. Tá reprezentuje odplavenie starého roku a očakávanie obdobia dažďov. Počas tohto festivalu sa ľudia *zhromažďujú v uliciach a vyliievajú na seba vodu vo vedrách či vodných balónikoch*. India každoročne hýri farbami počas festivalu s názvom Holi. Táto indická tradícia má symbolizovať koniec zimy a príchod jari. Ľudia na seba *hádzu farebný prášok a zapalujú vatry*.

Aj takýmito rôznymi a netradičnými spôsobmi oslavujú ľudia príchod jari a Veľkej noci vo svete. Na tie naše by sme nemali zabúdať, pretože každý zvyk má pre danú kultúru svoju hodnotu, význam aj čaro.

Drevorezba je pre mňa ako pobyt pri mori

Marián Markus je od 15 rokov je oddaný drevu a táto láska ho drží doteraz. Popri výrobe nábytku sa postupne zdokonaľuje v drevorezbe. „Človek to musí mať v sebe“, tvrdí.

Lýdia Murárová

Už dlhšie vidno u vás v záhradke rôzne zvieratká. Ľudia vás však asi teraz viac evidujú cez medvedíkov v škôlke. Ako ste sa dostali k tomuto projektu?

Oslovila ma pani Kumančíková zo škôlky, že dostali nejaký príspevok a či by som niečo vyrobil. Tak sme spolu rozmýšľali, čo. Zhodli sme sa na medveďoch a prirobil som aj hříbiky na sedenie pre deti. Pôvodný návrh bol urobiť aj lavičku, ale napokon sme nechali iba hříbiky. Robota mi trvala asi mesiac a pol.

Samotnú podobu nechala pani Kumančíková už na vás?

Ja som bral inšpiráciu z Pinterestu, ale nechcel som kopírovať niekoho robotu, chcel som spraviť originál. Pozeral som teda fotky a spojil som viac fotiek dokopy. Medvedík, čo je opretý o strom, to je jedna fotka, ten čo pozerá z dreva, je druhá fotka.

Vedeli by ste teda podľa fotky vytvoriť čokoľvek?

Myslím, že áno. Chcel som robiť aj tváre. Napr. keď som robil sakrálnu drevorezbu, Krista som dokázal spraviť. V poslednom čase rozmýšľam nad motívom dievčatka so sovou, to ma tak zaujalo. Treba však naozaj veľa trpezlivosti a veľa času.

Ako dlho robíte drevorezby?

Začal som, keď som mal asi 15 rokov. Mne sa páčila sakrálna drevorezba, aj sa mi páči. Inšpiráciu som bral vtedy v Trenčíne v Spolku svätého Vojtecha, chodil som tam obzeráť drevorezby, ktoré predávali. Keď som šiel okolo, vždy som sa tam zastavil. Vtedy nebol internet, takže toto bola najjednoduchšia možnosť. Veci som si odfotil a potom som sa ich snažil napodobniť. Nebolo to bohviečo, ale človek sa stále učí a zdokonaľuje. A ak má niekto chuť a baví ho to, dokáže sa naučiť všetko. Každý rezbár má svoj rukopis, akoby svoj podpis a to je na tom pekné. Neplatí, že čím viac sa drevorezba podobá realite, čím je dokonalejšia, tým je to lepšie.

Študovali ste nejaký umelecký smer?

Nie, to bol len koniček. Išiel som za stolára a toto ma samo od seba zaujalo. Nebavili ma napríklad autá - a ani ma nebavia. Bavilo ma drevo. Keď som videl niekde niečo vyrezané - a často to bolo úplne amatérske - fascinovalo ma, ako to ten človek dokázal vytvoriť.

Prečo práve drevo a nie iný materiál, napríklad kameň?

To je ťažká otázka. Kameň nemá tú mozaiku, pripadá mi jednotvárnym, jednofarebným. A chladným.

Ako taká drevorezba vzniká?

Začína to tým, že musím mať nejaký motív, predstavu, ako by to malo vyzeráť, aké to má byť veľké. Podľa toho si zoženiem drevo. Čím je drevo väčšie, tým si človek môže dovoliť spraviť väčšie dielo. Keď mám drevo určitej veľkosti, musím sa do toho zmestiť. Potom si treba motív nakresliť, aby to sedelo do roz-

Ja si spravím šablónu. Ale je to gulatina, takže tam je to so šablónou horšie. Preto si musím sochu predprípraviť pílou. Nahrubo to orežem do približného tvaru a potom priložím šablónu. Potom sa postupuje tak, že väčšou pílou sa odoberú väčšie kusy a postupne až po detaily. Ako posledné nastupujú mini brúsky a dlátka na úplne najmenšie detaily. Ja

- je to vonku v zime, v lete... Tá vlhkosť a všetko na to vplývajú, podlieha to času a už to potom postupne nemusí byť také pekné. Preto aj keď niekto drevorezbu má, musí sa o ňu starať.

Aké drevo používate?

Mne sa najlepšie robí z lipového dreva. Môže sa použiť aj topolové drevo, ale keď je možnosť, volím lipu, pretože lipa je predsa drahšie aj vzácnejšie drevo. Dá sa robiť aj zo smrekú, je to ale ťažšia robota. Hlavne pri detailoch - smrek je drevo, ktoré sa štiepe. Lipa je húževnatá, dá sa vyrezať do rôznych uhlov. Ale čo sa týka týchto veľkých sóch, pokojne sa dá aj zo smrekú vyrezať, človek to potom pri konečnej úprave ani nezbadá.

Robíte aj iný typ umenia?

Keď som mal okolo 20 rokov, maloval som. Najčastejšie podľa poštových známok. Ten malý obrázok som prekreslil na väčšiu plochu. Olejové farby boli vtedy veľmi drahé, tak som používal temperu, ktorú som nalakoval. Postupne som ale od maľovania upustil. Teraz si človek zapne Pinterest a nájde tam všetko, je to oveľa jednoduchšie.

Ktorá zákazka bola pre vás najzaujímavejšia?

Asi tí medvedíci. Ja som bol rád, že som tú zákazku dostal. A vôbec tu nejde o peniaze, mňa to naplňa inak. Bol som rád, že môžem potešiť deti, a mám to ako relax. Keď tvorím, sám som zvedavý na to, ako to bude vyzeráť. Viem, aký je postup, ale aký bude samotný výtvor, to kolko-krát prekvapí aj samého tvorcu. Ja som bol rád, že som to mohol robiť. Pre mňa to bola veľká česť.

Aký motív máte v súčasnosti najradšej?

Kedysi prevládala sakrálna drevorezba a stále ma to baví. Teraz ma pochytili aj tieto motívy zvierat. Mám ešte nejaké plány, čo by som chcel spraviť, no zatiaľ asi zostanem pri zvieratkách.

Máte nejaký rezbársky sen?

Vždy som chcel spraviť niečo pre obec - na pamiatku. Čas uteká... Ktovie, kolko ešte človek bude môcť vyrezávať - ako dlho?! Vždy som sa rád vracal k tunajšej lipy - najstaršiemu pamätníku obce, spolu s prvým

pochovaným človekom. Keď tá lipa odhnala, mal som asi dvadsať rokov. Vnútri bola dutá, ale inak v celkom dobrom stave. Škoda, že to niekomu nenapadlo v tých časoch. Keby to bolo teraz, tak by som z toho niečo spravil, mohlo by to byť umiestnené v kostole na stene alebo v obci... Bolo by tam napísané, že toto je výrobok z tej lipy. Bola by z toho nejaká pamiatka. Myslím, že je to veľká škoda, ale už je to preč.

Mali ste niekoho, kto vás k drevu viedol?

Otec nás viedol k prírode a vodil nás tam. Sem-tam vyrezal nejaký-ten čagan. Neviem, možno to zanechalo vzťah k drevu, ale človek to asi musí mať v sebe. Keby to bolo čisto len o tom, že sme chodili do prírody alebo to tak, to by nestačilo. Všetko kto do nej nechodil ako dieťa?! Takže si myslím, že to musí v človeku byť. To v človeku prepukne, že ho to baví, že sa mu niečo páči.

Chceli by ste sa aj komerčne venovať drevorezbe? Alebo vám stačí vyhrať sa s nábytkom a toto si robiť ako svoje hobby?

Nechcel som to robiť za peniaze. Čo sa týka drevorezby, je to veľa práce a čím viac času na tom človek strávi, tým je to dokonalejšie. Ale ten čas treba zaplatiť. Niektoré to dokáže urobiť rýchlejšie, ale vždy tam čas hrá veľkú rolu, pretože keď sa človek hrá s detailmi, zaberie to veľa času. Preto robím stále nábytok. Najskôr som si myslel, že mi to tú robotu sprotiví - ak niečo robím ako konička, nemusím pozeráť na čas, môžem si to viac vychutnať. Ale viem si predstaviť, že by som to robil za peniaze, že by som sa venoval iba drevorezbe.

Kolko hodín denne ste zavretý v garáži alebo v pivnici?

Ja som tam stále. Keď má niekto koniček, nerieši, kolko času tomu venuje. A ja vlastne odídem od nábytku k drevorezbe. Pre mňa je to taká dovolenka. A čím som starší, tým viac ma to baví. To ale neznamená, že som len doma. Bavila ma aj hračky, zámky, história, fascinuje ma, ako žili kedysi ľudia, páčia sa mi staré opustené domy. Ale drevorezba - to je pre mňa pobyt pri mori.

FOTO: AUTORKA

merov dreva. Človek si musí vedieť predstaviť, ako to bude vyzeráť.

A čo sa týka dreva, teraz som robil napríklad medvedíky z mokrého dreva, ktoré nestačilo vyschnúť. Vedel som, že popraská. Dá sa to ale vyspraviť tmelom, nie je to žiadna tragédia. Teraz sú aj rôzne lazúry, ktoré sa môžu natrieť aj na vlhké drevo a drevo dýcha cez tú lazúru. Keď drevo popraská, voda sa vyparí. A niektoré praskliny ani tak neprekážajú - napríklad, že to praskne na tom pni, na čom stoji medveď, tak to môže byť popraskané - to je také prirodzené. Horšie je to priamo na medvedíkovi. Keby to bolo už moc okaté, tak hovorím - dá sa to vyspraviť, keď drevo prestane pracovať, keď stratí tú vlhkosť. Potom sa to už len ošetruje lazúrami.

Máme drevo, máme motív, máme nápad a čo ďalej?

drevo veľmi nešmirglujem - nechávam mu prirodzenosť. Skôr vyhladím dlátom ako šmirglom, nech to má také ostrejšie tvary. Používam tiež vypaľovačku na zvýraznenie detailov a hĺbky. Vie to celkom oživiť konečnú podobu. A zabráni to tomu, aby sa do dreva pustil červotoč.

Nakoniec sa to asi celé niečím natrie...

Čo sa týka náterov, keď sa to teda podarí, naniesiem rôzne olejové lazúry, ktoré vydržia niektoré aj 6 rokov bez úpravy. Čistý olej vydrží rok, ten sa musí stále natierať, ale syntetická lazúra vydrží 6 rokov. Niektoré diela natieram aj farbou, keď je to napríklad pre deti. Radšej mám ale prirodzené drevo. Človek sa môže natrápiť a môže to pokaziť konečnou úpravou a to je veľká škoda.

A ešte dám aj proti škodcom nejakú tú chémiu, lebo predsa

Ak máte záujem o tvorbu Mariána Markusa:

YouTube: @MarianMarkus
Facebook: Marián Markus - Wood Carving
Email: marianmarkus.111@gmail.com

Chráňme vodu

Chcem letieť ako voľný vták
Chcem sa vynášať až nad oblak
A vidieť z vtácej perspektívy
Ako tí ľudia spolu žili.

Spätí s prírodou vedeli žiť,
Vďačne chránia každý strom,
Každú rastlinu i toky riek,
Kde pstruhy plávali si v čistej vode,
Zmeniť k lepšiemu to môže ten,
Čo zapríčinil tento hriech.

Veď čistá voda to je život
Bez nej by sa žiť nedalo,
Tak chráňme si ju kým ju máme,
Aby aj iným zostalo.

Do džbána vody perlivej
Môžeme nabrať zo studní,
A napiť sa jej do sýta,
veď o niekoľko rokov možno dní,
pútnik sa isto opýta.

Kto tu žil?
Keď toľkú hrôzu dopustil?
Nedokázal chrániť to,
čo nám dala matka príroda.

Povedzme všetkým naokolo,
že chrániť vodu,
nie je žiadna náhoda
chrániť ju treba telom dušou,
niekedy aj tvrdou rukou,
nech si môže dať každý dúšok
tej čistej pramenistej aj o rok,
či o sto rokov.

Vilma Martišková

Kalendár 2024

kultúrnych a športových podujatí

január
február
marec
apríl
máj
jún
júl
august
september
november
december

6.1. Trojkráľové spievanie - farský kostol
18.2. Fašiangy - Ochutnávka zabijačkových špecialít
9.3. Divadelné predstavenie - Nešťastná dohoda
19.3. Vynášanie Moreny - FSK Kamenček
20.3 Literárna kaviareň - Kultúrny dom
14.4. Večer plný hier - veľká sála KD
27.4. Pálenie Dura - DHZ Horné Srnie
30.4. Výročie oslobodenia obce - beh oslobodenia, lampiónový sprievod k pomníkom padlých
12.5. Deň Matiek - veľká sála KD
18.5. Zdolaj Srnský vrch
31.5. Výročie školy - slávnostná akadémia
31.5. Deň detí - školský dvor

Letné kiná - amfiteáter v parku počas leta
1.6. Memoriál Ivana Horného
7.6. Vyhodnotenie Villa Zerna - veľká sála KD
8.6. Junior Cemmac Cup U9
9.6. Junior Cemmac Cup U11
22.6. Cyklomaratón
13.7. Baník Cup - TK2000
20.7. Memoriál Romana Belku
5-9.8 - Denný futbalový tábor
Letná guláš párty - park pri kultúrnom dome
25.9. Literárna kaviareň - kultúrny dom
9.11. - 585. výročie I.písomnej zmienky
20.11. - Literárna kaviareň - kultúrny dom
23.11. Katarínska zábava - veľká sála KD
6.12. Stretnutie s Mikulášom
26.12. Štefanská zábava - veľká sála KD
31.12. Víťanie nového roka - park pri KD

Termíny a miesta podujatí sú len orientačné a môžu sa počas roka zmeniť

Spoločenská kronika

Naši noví občania

Jakub Malacha

Richard Čech

Navždy sme sa rozlúčili

19.12.2023 Jarolím Michálik

1.1.2024 Alexander Chlebana

15.1.2024 Michal Papiernik

20.1.2024 František Vandžala

7.2.2024 Pavol Michálik

12.2.2024 Nikola Ondrišáková

14.2.2024 Terézia Chrastinová

23.3.2024 Anna Papierniková

23.3.2024 Marta Polomová

24.3.2024 František Breznický

Turistické akcie v okolí v roku 2024

Peter Papiernik

14. 4. Jilemnického jarná 25-ka

47. ročník
Organizátor: KST Manín Považská Teplá

27. 4. Dubnická 30-ka

51. ročník
Organizátor: OKST Dubnica nad Váhom

4. 5. Ilavská 25-ka

40. ročník
Organizátor: OKST Tuláci Ilava

18. 5. Opekačka na Rokytke

Organizátor: KST Lipovec Horné Srnie

17. 8. Stretnutie Slovákov a Čechov na Peňažnej

24. ročník

5. 10. Opekačka na Rokytke

Organizátor: KST Lipovec Horné Srnie

26. 12. Štefanský výstup na Vápeč

49. ročník
Organizátor: KST Vápeč Horná Poruba

Na jednotlivých turistických pochodoch dostane každý účastník turistický odznak a pamätný list. Počas turistického pochodu je zabezpečené občerstvenie na trase pochodu a v cieľi je v ponu-ke guláš a pod.

Výsledky 1. kola volieb prezidenta SR

